

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Ε΄

ΑΠΟΦΑΣΗ 4357/2011

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 4 Μαΐου 2011, με την εξής σύνθεση: Κ. Μενουδάκος, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Ε΄ Τμήματος, Ν. Ρόζος, Ιω. Μαντζουράνης, Αικ. Σακελλαροπούλου, Αντ. Ντέμισιας, Σύμβουλοι, Ολ. Παπαδοπούλου, Χρ. Λιάκουρας, Πάρεδροι. Γραμματέας η Ειρ. Δασκαλάκη.

Για να δικάσει:

α) Την από 17 Ιουλίου 2009 αίτηση

της Κοινότητας Γραμματικού Αττικής και ήδη Δήμου Μαραθώνα, η οποία παρέστη με τον δικηγόρο Απόστολο Παπακωνσταντίνου (Α.Μ. 25904), που τον διόρισε με απόφαση της Οικονομικής του Επιτροπής,

κατά των: 1) Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και ήδη Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, 2) Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, 3) Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, οι οποίοι παρέστησαν με τον Κωνσταντίνο Βαρδακαστάνη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, 4) Υπουργού Εσωτερικών, ο οποίος παρέστη με τον Σταύρο Σπυρόπουλο, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και 5) Υπουργού Πολιτισμού και ήδη Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού, ο οποίος παρέστη με την Αγγελική Καστανά, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,

και κατά του παρεμβαίνοντος Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία «Ενιαίος Σύνδεσμος Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Αττικής», που εδρεύει στην Αθήνα (Άντερσεν και Μωραΐτη), ο οποίος παρέστη με τον δικηγόρο Ευάγγελο Χατζηγιαννάκη (Α.Μ. 4306), που τον διόρισε με απόσπασμα πρακτικού συνεδριάσεως της Εκτελεστικής του Επιτροπής.

β) Την από 14 Νοεμβρίου 2009 αίτηση

των: 1) Σωματείου με την επωνυμία ... και 13)ς, ο οποίος παρέστη με τον ίδιο πιο πάνω δικηγόρο Γεώργιο Μπάλια, στον οποίο δόθηκε προθεσμία μέχρι την 11η Μαΐου 2011, για τη νομιμοποίησή του,

κατά των: 1) Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και ήδη Υπουργού Εσωτερικών, ο οποίος παρέστη με τον Σταύρο Σπυρόπουλο, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, 2) Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, 3) Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, 4) Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, 5) Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, οι οποίοι παρέστησαν με τον Κωνσταντίνο Βαρδακαστάνη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και 6) Υπουργού Πολιτισμού και ήδη Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού, ο οποίος παρέστη με την Αγγελική Καστανά, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,

και κατά του παρεμβαίνοντος Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία «Ενιαίος Σύνδεσμος Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Αττικής», που εδρεύει στην Αθήνα (Άντερσεν και Μωραΐτη), ο οποίος παρέστη με το δικηγόρο Ευάγγελο Χατζηγιαννάκη (Α.Μ. 4306), που τον διόρισε με απόσπασμα πρακτικού συνεδριάσεως της Εκτελεστικής του Επιτροπής.

Με τις αιτήσεις αυτές οι αιτούντες επιδιώκουν να ακυρωθεί η υπ' αριθμ. 27081/7.7.2009 Κ.Υ.Α. των Υπουργών Εσωτερικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Πολιτισμού (ΦΕΚ Β' 1350), με την οποία παρατάθηκε έως 30 Οκτωβρίου 2013 η χρονική διάρκεια ισχύος της υπ' αριθμ. 136945/5.12.2003 Κ.Υ.Α. περί εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων του έργου «Ολοκληρωμένη Εγκατάσταση Διαχείρισης Αποβλήτων (Ο.Ε.Δ.Α.) Βορειοανατολικής Αττικής στη θέση "Μαύρο Βουνό" Γραμματικού» και κάθε άλλη σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως της Εισηγήτριας, Συμβούλου Αικ. Σακελλαροπούλου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τους πληρεξούσιους των αιτούντων, οι οποίοι ανέπτυξαν και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησαν να γίνουν δεκτές οι αιτήσεις, τον πληρεξούσιο του παρεμβαίνοντος Συνδέσμου και τους αντιπροσώπους των Υπουργών, οι οποίοι ζήτησαν την απόρριψή τους.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου και

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά το νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της πρώτης αιτήσεως ακυρώσεως δεν απαιτείται κατά νόμο η καταβολή παραβόλου, ενώ για τη δεύτερη αίτηση καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο (υπ' αριθ. 1091803/2009 ειδικό έντυπο παραβόλου).

2. Επειδή, με την 44/17.9.2001 απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Αττικής εγκρίθηκε ο περιφερειακός σχεδιασμός διαχειρίσεως στερεών αποβλήτων Αττικής και ολοκληρώθηκε το πρώτο στάδιο αυτού, κατόπιν ειδικής μελέτης που εκπόνησε η Περιφέρεια Αττικής, στην οποία διερευνήθηκε ο επιθυμητός αριθμός των εγκαταστάσεων αξιοποιήσεως και διαθέσεως και εξειδικεύθηκαν οι όροι καταλληλότητας των προεπιλεγέντων χώρων και τα κριτήρια συγκριτικής αξιολόγησής τους. Ειδικότερα, με την απόφαση αυτή προβλέφθηκαν τρεις διαχειριστικές ενότητες, από τις οποίες η πρώτη αφορά την ηπειρωτική Αττική και τις νήσους Αίγινα και Σαλαμίνα για ποσότητα αστικών αποβλήτων 1.765.000 τόνων ετησίως και επεξεργασμένης ιλύος 230.000 τόνων ετησίως, ως απαιτούμενα δε έργα για την ενότητα αυτή εγκρίθηκαν, μεταξύ άλλων, «ένανς Χ.Υ.Τ.Α. σε χρήση ... στη Δυτική Αττική δυναμικότητας 330.000 τόνων ετησίως «συγκεκριμένα μετά τον κορεσμό του πρώτου εν λειτουργία Χ.Υ.Τ.Α., που είναι ο υπάρχων Χ.Υ.Τ.Α. στα Άνω Λιόσια με την επέκτασή του, θα λειτουργήσει ο δεύτερος Χ.Υ.Τ.Α. της Δυτικής Αττικής). β) Δύο ΕΜΑΚ στη Δυτική Αττική ... γ) Δύο Χ.Υ.Τ.Α. στην Ανατολική Αττική συνολικής δυναμικότητας 255.000 τόνων ετησίως. δ) Τρεις (μέγιστος αριθμός) μικρές και ευέλικτες μονάδες κομποστοποίησης στην Ανατολική Αττική συνολικής δυναμικότητας 80.000 τόνων ετησίως. ε) ... στ) Δέκα οκτώ ΤΣΜΑ (Τοπικά Συστήματα Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων) ... από τα οποία ... 2 ΤΣΜΑ προβλέπονται στη Δυτική Αττική και 3 ΤΣΜΑ προβλέπονται στην Ανατολική Αττική. ζ) Τρία Κέντρα Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (Κ.Δ.Α.Υ.) και συγκεκριμένα 1 Κ.Δ.Α.Υ. στη Δυτική Αττική δυναμικότητας 75.000 τόνων ετησίως και δύο Κ.Δ.Α.Υ. στην Ανατολική Αττική συνολικής δυναμικότητας 145.000 τόνων ετησίως.

Αποκατάσταση Λατομείου Μουσαμά που θα δέχεται τα υπολείμματα από τα ΕΜΑΚ Ι και ΙΙ, δυναμικότητας 245.000 τόνων ετησίως». Επί της ως άνω αποφάσεως γνωμοδότησαν αρνητικά τα νομαρχιακά συμβούλια τόσο της Δυτικής όσο και της Ανατολικής Αττικής. Ακολούθησε η εκπόνηση της από Μαρτίου 2003 κυρίως μελέτης υπό τον τίτλο «Περιφερειακός σχεδιασμός διαχείρισης απορριμμάτων Αττικής - Β' στάδιο», η οποία είχε ως αντικείμενο τον εντοπισμό και την υπόδειξη των επικρατέστερων από τους προεπιλεγέντες κατά το α' στάδιο ως κατάλληλους χώρους και τη συγκριτική επιλογή και αξιολόγηση της βέλτιστης θέσης που θα αντιστοιχεί για κάθε έργο ή δραστηριότητα. Η μελέτη αυτή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι κατάλληλες θέσεις για τη δημιουργία των ανωτέρω εγκαταστάσεων στην Ανατολική Αττική είναι, στην υποενότητα Β.Α. Αττικής, οι θέσεις α) «Μαύρο Βουνό – Γραμματικό» και β) «Τρύπες – Πολυδένδρι» και στην υποενότητα Ν.Α. Αττικής οι θέσεις α) «Βραγόσι Κερατέας – Λαυρεωτικής» και β) «Λατομείο Κυριακού», ενώ οι υπόλοιπες θέσεις κρίθηκε ότι ενέπιπταν σε κριτήρια αποκλεισμού. Ως προς τη Δυτική Αττική προτάθηκαν οι θέσεις α) Μελετάνι – Μάνδρα, β) Σκαλιστήρι – Φυλή, γ) Κατερίνη – Μάνδρα, δ) Καλύβια Πάνου – Μέγαρο και ε) Λατομείο Μουσαμά – Άνω Λιόσια για την υποδοχή υπολειμμάτων από τις μονάδες επεξεργασίας αποβλήτων της Δυτικής Αττικής, ενώ για τα νησιά Κύθηρα και Αντικύθηρα οι θέσεις «Λαχνός», «Ποταμός», «Μύλοι» και «Κόκκινος Λάκος». Επί του περιεχομένου της ανωτέρω μελέτης τα Νομαρχιακά Συμβούλια Ανατολικής και Δυτικής Αττικής δεν διατύπωσαν οποιαδήποτε γνώμη. Εν όψει της αρνήσεως των νομαρχιακών συμβουλίων να γνωμοδοτήσουν επί της μελέτης που είχε ως αποτέλεσμα την αδυναμία ολοκλήρωσης της δεύτερης φάσεως του σχεδιασμού, αυτή διαβιβάστηκε στη Βουλή των Ελλήνων, προκειμένου ο ανωτέρω σχεδιασμός να ολοκληρωθεί με την έκδοση τυπικού νόμου περί εγκρίσεως των κατάλληλων θέσεων, εκδόθηκε δε, με βάση την ανωτέρω μελέτη, ο ν. 3164/2003, με το άρθρο 33 του οποίου εγκρίθηκαν οι θέσεις των εγκαταστάσεων. Στην αιτιολογική έκθεση επί της σχετικής με το άρθρο αυτό προσθήκης – τροπολογίας ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στο τεράστιο πρόβλημα δημόσιας υγείας που έχει δημιουργηθεί στην Αττική λόγω της συνέχισης λειτουργίας 27 χώρων ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων, ιδίως στην Ανατολική Αττική, καθώς και στον επείγοντα χαρακτήρα της επίλυσης του προβλήματος, λόγω του επικείμενου κατά το χρόνο εκείνο κορεσμού του μοναδικού Χ.Υ.Τ.Α. της περιοχής που λειτουργεί στα Άνω Λιόσια. Ακολούθησε η έκδοση των υπ' αριθμ. 135522 και 135872-3/7.10. 2003 θετικών γνωμοδοτήσεων της Ειδικής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. επί των Π.Π.Ε.Α. των επιμέρους εγκαταστάσεων στις θέσεις «Σκαλιστήρι» και «Λατομείο Μουσαμά» για τη Δυτική Αττική και «Βραγόσι Κερατέας» και «Μαύρο Βουνό» Γραμματικού για την Ανατολική Αττική και αντίστοιχα οι υπ' αριθμ. 135831/3.12.2003, 136946/ 3.12.2003 και 136945/ 5.12.2003 Κ.Υ.Α., με τις οποίες εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι των έργων στις εν λόγω θέσεις. Κατά των αποφάσεων αυτών ασκήθηκαν αιτήσεις ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας από οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και φορείς και κατοίκους των αντίστοιχων περιοχών, οι οποίες απορρίφθηκαν με τις 965 - 7/2007, 1151/2007, 1952 - 3/2007, 2862 και 2864/2007 αποφάσεις του Δικαστηρίου. Ειδικότερα, η σχετική αίτηση ακυρώσεως της και ήδη αιτούσης Κοινότητας Γραμματικού κατά της 136945/5.12.2003 Κ.Υ.Α. απορρίφθηκε με την απόφαση 1151/2007 του Δικαστηρίου. Με την τελευταία αυτή απόφαση, κρίθηκε, μεταξύ άλλων, ότι η σχετική πράξη έγκρισης περιβαλλοντικών όρων δεν αφορά μεμονωμένο Χ.Υ.Τ.Α., αλλά ολοκληρωμένη εγκατάσταση διαχείρισης αποβλήτων και είναι συμβατή

με την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης και νομίμως αιτιολογημένη, καθώς και ότι η επιλογή της κατάλληλης θέσης, έγινε κατόπιν εξετάσεως πλειόνων εναλλακτικών λύσεων και στηρίζεται αποκλειστικά σε περιβαλλοντικά κριτήρια, σύμφωνα και με τους στόχους, οι οποίοι τέθηκαν με τον εθνικό σχεδιασμό διαχείρισης των αποβλήτων (Κ.Υ.Α. 14312/1302/2000 Β' 723, όπως τροποποιήθηκε με την Κ.Υ.Α. 26469/1501/Ε 103/2003, Β' 864), και οι οποίοι περιλαμβάνουν την παύση λειτουργίας των ανεξέλεγκτων χωματερών και, ειδικώς για την περιφέρεια της Αττικής, τη δημιουργία ολοκληρωμένων εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων, που περιλαμβάνουν κέντρο διαλογής ανακυκλωσίμων υλικών και μονάδα επεξεργασίας και κομποστοποίησης με σκοπό την ανάκτηση υλικών και την αξιοποίηση απορριμμάτων. Με την ίδια απόφαση απορρίφθηκαν λόγοι ακυρώσεως αναφερόμενοι σε σειρά αιτιάσεων κατά της σχετικής Μ.Π.Ε. Εν τω μεταξύ, ενόψει της υπ' αριθμ. 50910/2727/16.12.2003 Κ.Υ.Α. «Μέτρα και Όροι για τη Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης» (Β' 1909), η οποία εκδόθηκε σε συμμόρφωση προς την οδηγία 91/156/ΕΟΚ «Τροποποίηση της Οδηγίας 75/442/ΕΟΚ περί των στερεών αποβλήτων» και προέβλεπε την αναθεώρηση των υφισταμένων Περιφερειακών Σχεδιασμών, κινήθηκε η διαδικασία αναθεώρησης του εγκριθέντος Περιφερειακού Σχεδιασμού Αττικής, κατόπιν νέας μελέτης, επί της οποίας γνωμοδότησαν αρνητικά τα νομαρχιακά συμβούλια Ανατολικής και Δυτικής Αττικής. Με την υπ' αριθμ. 319/Φ.περ.Σ-Α/06/22.2.2006 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής εγκρίθηκε ο αναθεωρημένος σχεδιασμός, ο οποίος επικαιροποίησε κατά βάση τον αρχικό σχεδιασμό, χωρίς να θίξει τις εγκριθείσες επιλογές χωροθέτησης των εγκαταστάσεων και εξειδίκευσε τις απαιτήσεις για εκτεταμένη διαχείριση των αποβλήτων, κατά τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται η τελική διάθεση μόνο επεξεργασμένων υπολειμμάτων. Αιτήσεις ακυρώσεως κατά της πράξης αυτής απερρίφθησαν με τις 901-4/2011 αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας. Ειδικότερα, κρίθηκε νόμιμος ο αναθεωρημένος σχεδιασμός τόσο ως προς την επιλογή της υγειονομικής ταφής ως βασικής μεθόδου διαχείρισεως των αποβλήτων, διότι θεσπίζεται εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων με σκοπό τη μείωση του όγκου και μεταβολή των χαρακτηριστικών τους, ώστε να διατίθενται μόνο τα υπολείμματα, όσο και ως προς την κατανομή των Ο.Ε.Δ.Α. εντός της Αττικής και τον ορισμό της δυναμικότητας αυτών, κατά τρόπο ώστε οι εγκαταστάσεις της Δυτικής Αττικής να επωμίζονται τη διαχείριση του μεγαλύτερου μέρους των αποβλήτων ολόκληρης της Αττικής, διότι κρίθηκε ότι τούτο δικαιολογείται από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής, καθώς και από πληθυσμιακά και περιβαλλοντικά κριτήρια, ενόψει και της αναμενόμενης μείωσης της ποσότητας των διατιθέμενων απορριμμάτων με τη σταδιακή λειτουργία των εγκαταστάσεων επεξεργασίας αποβλήτων και του εργοστασίου μηχανικής ανακύκλωσης, οι δε αιτιάσεις κατά της νομιμότητας χωροθέτησης των εγκαταστάσεων στις επιμέρους θέσεις, χωρίς επίκληση νεότερων δεδομένων που συνέτρεχαν κατά την αναθεώρηση και θα επέβαλαν την επανεξέταση των χωροθετήσεων, απορρίφθηκαν με την αιτιολογία ότι ο αναθεωρημένος σχεδιασμός απλώς υιοθέτησε τις προηγούμενες επιλογές. Στη συνέχεια και ενόψει της επικείμενης λήξεως της ισχύος των εγκριθέντων περιβαλλοντικών όρων για τις Ο.Ε.Δ.Α. της Ανατολικής Αττικής, η Διεύθυνση Δημοσίων Έργων της Περιφέρειας Αττικής υπέβαλε αίτημα ανανέωσής τους και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, εκδόθηκαν δε οι υπ' αριθ. 27081/7.7.2009 και 142931/30.7.2009 κ.υ.α., με τις οποίες παρατάθηκε έως 30.10.2013 η ισχύς των

περιβαλλοντικών όρων των εγκαταστάσεων στο Μαύρο Βουνό Γραμματικού και στο Βραγόνι Κερατέας αντίστοιχα.

3. Επειδή, με τις κρινόμενες αιτήσεις, οι οποίες είναι συνεκδικαστές λόγω συναφείας, ζητείται η ακύρωση της προαναφερόμενης υπ' αριθμ. 27081/7.7.2009 Κ.Υ.Α. (ΦΕΚ Β' 1350), με την οποία παρατάθηκε έως 30 Οκτωβρίου 2013 η χρονική διάρκεια ισχύος της υπ' αριθμ. 136945/ 5.12.2003 Κ.Υ.Α. περί εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων του έργου «Ολοκληρωμένη Εγκατάσταση Διαχείρισης Αποβλήτων (Ο.Ε.Δ.Α.) Βορειοανατολικής Αττικής στη θέση "Μαύρο Βουνό" Γραμματικού».

4. Επειδή, ως προς την πρώτη από τις συνεκδικαζόμενες αιτήσεις νομίμως συνεχίζεται η δίκη από τον Δήμο Μαραθώνα, ο οποίος, δυνάμει των διατάξεων των άρθρων 1, 283 και 286 του ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α' 87), υπεισήλθε στα δικαιώματα και υποχρεώσεις και συνεχίζει αυτοδικαίως τις εκκρεμείς δίκες της ήδη καταργηθείσας με το νόμο αυτό αιτούσας Κοινότητας.

5. Επειδή, με προφανές έννομο συμφέρον παρεμβαίνει υπέρ του κύρους της προσβαλλόμενης πράξεως το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Ενιαίος Σύνδεσμος Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Αττικής», ο οποίος ορίσθηκε Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων όλων των Ο.Τ.Α. του Νομού Αττικής (πλην των νήσων Κυθήρων και Αντικυθήρων), δυνάμει της υπ' αριθμ. 5373/21.2.2008 αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής, εκδοθείσας κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 30 παρ. 4 του ν. 3536/2007.

6. Επειδή, ως προς τους αιτούντες με αριθμ. 3, 8, 9, 10 και 13 στο δικόγραφο της δεύτερης αιτήσεως δεν νομιμοποιήθηκε, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 27 του π.δ/τος 18/1989, ο υπογράφων το δικόγραφο δικηγόρος, δεδομένου ότι δεν προσκομίσθηκε συμβολαιογραφική πράξη παροχής πληρεξουσιότητας εντός της ταχθείσης από τον προεδρεύοντα της συνθέσεως προθεσμίας και, επομένως, ως προς αυτούς η αίτηση, σύμφωνα με το άρθρο 27 του π.δ/τος 18/1989, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 παρ. 2 του ν. 2479/1997 (Α' 67) είναι απορριπτέα ως απαράδεκτη.

7. Επειδή, με έννομο συμφέρον και εμπροθέσμως ασκήθηκε η πρώτη από τις κρινόμενες αιτήσεις από την Κοινότητα Γραμματικού, στην περιφέρεια της οποίας βρίσκεται το επίμαχο έργο. Περαιτέρω, με έννομο συμφέρον και εμπροθέσμως ασκείται η δεύτερη αίτηση από τους λοιπούς, πλὴν των μνημονευόμενων στην προηγούμενη σκέψη, αιτούντες, δεδομένου ότι το μεν σωματείο «Κέντρο Βιωσιμότητας και Περιβαλλοντικής Προστασίας Βορειοανατολικής Αττικής» έχει ως καταστατικό σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος της Βορειοανατολικής Αττικής, τα δε φυσικά πρόσωπα φέρονται ως κάτοικοι και ιδιοκτήτες παραθεριστικών κατοικιών στην περιοχή της ανωτέρω Κοινότητας Γραμματικού και της όμορης Κοινότητας Βαρνάβα.

8. Επειδή, στο άρθρο 24 του Συντάγματος (όπως αναθεωρήθηκε με το Ψήφισμα της 6ης Απριλίου 2001 της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων) ορίζεται ότι: «1. Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξή του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων ... 2. Η χωροταξική αναδιάρθρωση της Χώρας, η διαμόρφωση, η ανάπτυξη,

η πολεοδόμηση και η επέκταση των πόλεων και των οικιστικών γενικά περιοχών υπάγεται στη ρυθμιστική αρμοδιότητα και τον έλεγχο του Κράτους, με σκοπό να εξυπηρετείται η λειτουργικότητα και η ανάπτυξη των οικισμών και να εξασφαλίζονται οι καλύτεροι δυνατοί όροι διαβίωσης. Οι σχετικές τεχνικές επιλογές και σταθμίσεις γίνονται κατά τους κανόνες της επιστήμης». Με τις διατάξεις αυτές έχει αναχθεί σε συνταγματικά προστατευόμενη αξία το οικιστικό, φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον, από το οποίο εξαρτάται η ποιότητα ζωής και η υγεία των κατοίκων των πόλεων και των οικισμών. Οι συνταγματικές αυτές διατάξεις απευθύνουν επιταγές στο νομοθέτη (κοινό και κανονιστικό) να ρυθμίσει την χωροταξική ανάπτυξη και πολεοδομική διαμόρφωση της χώρας με βάση ορθολογικό σχεδιασμό υπαγορευόμενο από πολεοδομικά κριτήρια, σύμφωνα με την ιδιομορφία, την φυσιογνωμία και τις ανάγκες κάθε περιοχής. Κριτήρια για την χωροταξική αναδιάρθρωση και την πολεοδομική ανάπτυξη των πόλεων και των οικιστικών εν γένει περιοχών είναι η εξυπηρέτηση της λειτουργικότητας και της αναπτύξεως των οικισμών και η εξασφάλιση των καλλίτερων δυνατών όρων διαβίωσης των κατοίκων, οι οποίες προϋποθέτουν και την ύπαρξη βασικών έργων υποδομής (πρβλ. ΣτΕ 1528/2003 Ολομ., 1567/ 2005, 1953/2007). Εν όψει της ανωτέρω συνταγματικής επιταγής για την προστασία του περιβάλλοντος εκδόθηκε ο ν. 1650/1986 (Α' 160), με τον οποίο θεσπίστηκαν κανόνες αναφερόμενοι, πλην άλλων, στις προϋποθέσεις και στη διαδικασία για την έγκριση της εγκατάστασης δραστηριοτήτων ή εκτέλεσης έργων, από τα οποία επαπειλούνται δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον. Με το ν. 3010/2002 «Εναρμόνιση του Ν. 1650/1986 με τις Οδηγίες 97/11/ΕΕ και 96/91/ΕΕ, διαδικασία οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα και άλλες διατάξεις» (Α' 91) ο ν. 1650/ 1986 τροποποιήθηκε. Ειδικότερα, με το άρθρο 1 του νέου νόμου, με το οποίο αντικαταστάθηκε το άρθρο 3 του ν. 1650/1986, παρέχεται εξουσιοδότηση για την κατάταξη, με απόφαση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., των δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε τρεις κατηγορίες, καθεμιάς δυναμένης να κατατάσσεται σε υποκατηγορίες, καθώς και σε ομάδες κοινές για όλες τις κατηγορίες, ανάλογα με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον (παρ. 1) και ορίζεται ότι η πρώτη (Α) κατηγορία περιλαμβάνει τα έργα και τις δραστηριότητες που λόγω της φύσεως, του μεγέθους ή της εκτάσεώς τους είναι πιθανό να προκαλέσουν σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον (παρ. 2). Με το άρθρο 2 του νόμου αυτού το άρθρο 4 του ν. 1650/1986 αντικαταστάθηκε ως εξής: «1.α. Για την πραγματοποίηση νέων έργων ή δραστηριοτήτων ή τη μετεγκατάσταση υφισταμένων, τα οποία έχουν καταταγεί στις κατηγορίες που προβλέπονται στο προηγούμενο άρθρο, απαιτείται η έγκριση όρων για την προστασία του περιβάλλοντος. Έγκριση όρων για την προστασία του περιβάλλοντος απαιτείται επίσης για την επέκταση, την τροποποίηση ή και τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων έργων ή δραστηριοτήτων, που έχουν καταταγεί στις παραπάνω κατηγορίες, εφόσον επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον. β. ... 2. Για την έκδοση απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για έργα και δραστηριότητες της πρώτης (Α) κατηγορίας απαιτείται υποβολή Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Η έγκριση περιβαλλοντικών όρων γίνεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του συναρμόδιου Υπουργού. ... Για την έκδοση απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων γνωμοδοτούν: α) κατά περίπτωση οι Οργανισμοί που έχουν συσταθεί κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 3 του Ν. 2508/1997 (ΦΕΚ 124 Α'), του Ν. 1515/1985 (ΦΕΚ 18 Α') και του Ν. 1561/1985 (ΦΕΚ 148 Α') και β) το οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο 6. α. Για νέα έργα και

δραστηριότητες ή τη μετεγκατάσταση, τον εκσυγχρονισμό, επέκταση ή τροποποίηση των υφισταμένων, της πρώτης (Α) κατηγορίας, εφόσον επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον, απαιτείται μαζί με την αίτηση και η υποβολή Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ... 7. Η απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων μπορεί να εκδίδεται για ορισμένο χρονικό διάστημα που καθορίζεται στην ίδια απόφαση, μετά την πάροδο του οποίου υπόκειται σε αναθεώρηση ή ανανέωση. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται η τήρηση της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον παρόντα νόμο, μόνον εφόσον επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις ως προς τις επιπτώσεις στο περιβάλλον. 8. Αν δημιουργούνται σοβαρά προβλήματα υποβάθμισης του περιβάλλοντος ή αν παρατηρηθούν επιπτώσεις στο περιβάλλον, που δεν είχαν προβλεφθεί από τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, ή από την περιβαλλοντική έκθεση, το αρμόδιο όργανο για την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων, μπορεί να επιβάλλει πρόσθετους περιβαλλοντικούς όρους ή να μεταβάλλει τους αρχικούς ανεξάρτητα από την κατηγορία στην οποία υπάγεται το έργο ή η δραστηριότητα. 9.α. Η απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για τα έργα και τις δραστηριότητες πρώτης (Α) κατηγορίας του άρθρου 3 χορηγείται μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από την υποβολή της αίτησης, εφόσον ο κατατεθείς φάκελος ήταν πλήρης και περιελάμβανε τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ... 10. α. ... β. Με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού καθορίζονται οι προδιαγραφές και το περιεχόμενο των κάθε τύπου Προμελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.), Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) και Περιβαλλοντικής Έκθεσης για κάθε ομάδα έργων ή δραστηριοτήτων, τα δικαιολογητικά που πρέπει να τις συνοδεύουν, το περιεχόμενο των φακέλων με βάση τους οποίους οι αρμόδιες αρχές αποφασίζουν εάν επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις στο περιβάλλον από τον εκσυγχρονισμό, επέκταση, βελτίωση, τροποποίηση ή ανανέωση έργου ή δραστηριότητας, καθώς και ο συνδυασμός των διαδικασιών περιβαλλοντικής αδειοδότησης της προαναφερόμενης απόφασης με τις διαδικασίες χορήγησης άλλων αδειών που απαιτούνται για τα έργα και τις δραστηριότητες που προβλέπονται στο άρθρο 3. γ. ...». Βάσει των εξουσιοδοτήσεων του ως άνω νόμου εκδόθηκε η κοινή απόφαση Η.Π. 15393/2332/5.8.2002 των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. (Β' 1022/ 5.8.2002), με την οποία τα έργα και δραστηριότητες, εντασσόμενα σε 10 ομάδες, κατατάσσονται στην Α' και στη Β' κατηγορία του άρθρου 3 του ν. 1650/1986 (άρθρο 1 ν. 3010/ 2002) και περαιτέρω στις υποκατηγορίες 1 και 2 για την Α' κατηγορία και 3 και 4 για τη Β' κατηγορία. Ειδικότερα, στην 4η Ομάδα (Συστήματα Υποδομών) περιλαμβάνονται οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας και διαθέσεως μη επικίνδυνων στερεών αποβλήτων με θερμική ή χημική επεξεργασία, που κατατάσσονται στην πρώτη υποκατηγορία της πρώτης κατηγορίας καθώς και η υγειονομική ταφή μη επικίνδυνων στερεών αποβλήτων, που κατατάσσεται στην αυτή υποκατηγορία της αυτής κατηγορίας για ισοδύναμο πληθυσμό από 200.000 κατοίκους και άνω. Εκδόθηκε επίσης η υπ' αριθμ. 11014/703/Φ.104/ 14.3.2003 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. και του Υφυπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοικήσεως και Αποκεντρώσεως (Β' 332), με την οποία ορίζεται η διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.) και Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΕΠΟ) για τα έργα και δραστηριότητες των ανωτέρω κατηγοριών. Στο άρθρο 2 παρ. 1 της απόφασης αυτής προβλέπονται τα εξής:

«1. Η παρούσα απόφαση εφαρμόζεται στα νέα έργα και δραστηριότητες των υποκατηγοριών 1 και 2 της Α' κατηγορίας ... σύμφωνα με την Η.Π. 15393/2332/2002 Κ.Υ.Α. ... καθώς και στον εκσυγχρονισμό, επέκταση, βελτίωση ή τροποποίηση των υφιστάμενων έργων και δραστηριοτήτων των ίδιων υποκατηγοριών εφόσον επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4 του Ν. 1650/86 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 (παράγ. 1) Ν. 3010/2002» και στο άρθρο 13 ορίζεται ότι: «1. ... 2. Σε περίπτωση ανανέωσης της απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων (ή παράτασης της χρονικής ισχύος της), ο ενδιαφερόμενος φορέας ή ιδιώτης υποβάλλει φάκελο του οποίου το περιεχόμενο καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 10 του άρθρου 4 του Ν. 1650/1986 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 (παρ. 10β) του Ν. 3010/ 2002. Ο φάκελος αυτός υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία ανάλογα με την υποκατηγορία στην οποία εντάσσεται το έργο ή η δραστηριότητα, η οποία εντός 30 ημερών αποφαινεται αν απαιτείται ή όχι η υποβολή νέας Μ.Π.Ε. ή Περιβαλλοντικής Έκθεσης. 3. Σε περίπτωση έργων ή δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙ του άρθρου 5 της υπ' αριθ. Η.Π. 15393/2332/2002 Κ.Υ.Α. (Β' 1022) η κατά περίπτωση αρμόδια αρχή για την έγκριση περιβαλλοντικών όρων σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας απόφασης με την επιφύλαξη του άρθρου 14 (παραγ. 1) επανεξετάζει και ενδεχομένως αναπροσαρμόζει τους περιβαλλοντικούς όρους όταν: η ρύπανση από την εγκατάσταση είναι τέτοια ώστε να πρέπει να αναθεωρηθούν οι ισχύουσες οριακές τιμές εκπομπής ή να καθορισθούν νέες οριακές τιμές εκπομπής, ουσιαστικές μεταβολές των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών επιτρέπουν σημαντική μείωση των εκπομπών χωρίς υπερβολικό κόστος, η ασφάλεια εκμετάλλευσης της διεργασίας απαιτεί την εφαρμογή άλλων τεχνικών, αυτό επιβάλλεται από νέες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας». Από τις ως άνω διατάξεις συνάγεται ότι για την ανανέωση της εγκρίσεως περιβαλλοντικών όρων δεν απαιτείται να τηρηθεί η διαδικασία που προβλέπεται κατά νόμο για την αρχική έγκριση των όρων αυτών, με τη σύνταξη και υποβολή νέας μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων της οικείας κατηγορίας, εάν κατά την αιτιολογημένη κρίση του αρμοδίου για την έγκριση περιβαλλοντικών όρων οργάνου, δεν επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις στο περιβάλλον ούτε ουσιώδεις μεταβολές των δεδομένων, επί των οποίων στηρίχθηκε η αρχική έγκριση περιβαλλοντικών όρων. Η σχετική κρίση της Διοίκησης, η οποία αρκεί να προκύπτει από την αιτιολογία της αποφάσεως περί ανανέωσης των περιβαλλοντικών όρων χωρίς να απαιτείται η έκδοση ιδιαίτερης πράξης (ΣΤΕ 2636/2009 ολομ., 4575/2005, 970/2007), πρέπει να στηρίζεται σε πρόσφορα στοιχεία και κριτήρια αναγόμενα α) στο σχεδιασμό, την εξέλιξη και λειτουργία του έργου, β) στην υλοποίηση των περιβαλλοντικών όρων και περιορισμών που έχουν επιβληθεί και στην αποτελεσματικότητά τους, γ) σε ενδεχόμενες μεταβολές που έχουν επέλθει στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, δ) σε ενδεχόμενες μεταβολές του νομοθετικού καθεστώτος που ισχύει στην περιοχή του έργου ή της δραστηριότητας και ιδίως του χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού και των κανόνων προστασίας του περιβάλλοντος που ισχύουν καθώς και ε) σε ενδεχόμενη ουσιαστική μεταβολή των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών στο διάστημα που έχει παρέλθει από την έκδοση της αποφάσεως εγκρίσεως των αρχικών περιβαλλοντικών όρων. Κατά την έννοια των ως άνω διατάξεων η απλή ανανέωση της εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων είναι επιτρεπτή πριν από τη λήξη ισχύος αυτών ή εντός ευλόγου χρόνου από τη λήξη τους, άλλως απαιτείται να τηρηθεί εξ αρχής η διαδικασία εγκρίσεως περιβαλλοντικών όρων

(πρβλ. ΣτΕ 297/2009, 2310/2006, 3428/2004). Περαιτέρω, κατά την έννοια των αυτών διατάξεων, ενόψει των αρχών της ασφάλειας δικαίου και δεδομένου ότι βάσει της περιβαλλοντικής αδειοδότησης δημιουργούνται νομικές και πραγματικές καταστάσεις που χρήζουν προστασίας, δεν δικαιολογείται άρνηση ανανέωσης των περιβαλλοντικών όρων λόγω μεταβολής των απόψεων της Διοικήσεως, επί ζητημάτων, επί των οποίων διατυπώθηκε η γνώμη των αρμοδίων υπηρεσιών κατά την αρχική έγκριση περιβαλλοντικών όρων, στηριζόμενη σε διαφορετική αξιολόγηση των στοιχείων που είχαν ήδη ληφθεί υπόψη κατά την έγκριση, εκτός αν συνέτρεξε πλάνη περί τα πράγματα ή μεταβλήθηκαν πραγματικά δεδομένα. Σε κάθε περίπτωση, γνώμη της αρμόδιας υπηρεσίας στο στάδιο της ανανέωσης – παράτασης περιβαλλοντικών όρων, η οποία διαφοροποιείται έναντι της απόψεως, που είχε διατυπωθεί κατά την αρχική έγκριση, πρέπει να αιτιολογείται ειδικώς.

9. Επειδή, περαιτέρω, με την οδηγία 75/442/ΕΟΚ του Συμβουλίου, που μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με την Κ.Υ.Α. 49541/1424/9.7.1986 (Β' 444), τέθηκαν οι βασικοί κανόνες για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων και θεσπίστηκε η υποχρέωση καταρτίσεως σχεδίων διαχείρισης σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο και σε επίπεδο νομού. Η εν λόγω οδηγία τροποποιήθηκε με την οδηγία 91/156/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 18.3.1991, προς ενσωμάτωση δε αυτής εκδόθηκε η Κ.Υ.Α. 69728/ 824/16.5.1996 (Β' 358/17.5.1996), υπό το καθεστώς της οποίας εγκρίθηκαν οι αρχικοί περιβαλλοντικοί όροι της επίμαχης Ο.Ε.Δ.Α. Κατ' επίκληση της τελευταίας αυτής απόφασης, με την οποία προβλέφθηκαν λεπτομερείς σχεδιασμοί σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο και ειδικές διαδικασίες κατάρτισής τους, εκδόθηκε η Κ.Υ.Α. 113944/27.10.1997 «Εθνικός Σχεδιασμός Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων» (Β' 1016), με την οποία, όπως συμπληρώθηκε και εξειδικεύθηκε με την Κ.Υ.Α. 14312/ 1302/2000 (Β' 723), ορίστηκαν ως γενικοί στόχοι του Εθνικού Σχεδιασμού, πλην άλλων, η παύση της λειτουργίας των ανεξέλεγκτων χωματερών και η δημιουργία σύγχρονων και ολοκληρωμένων εγκαταστάσεων διαχειρίσεως απορριμμάτων με εργοστάσια μηχανικής ανακυκλώσεως και χώρους υγειονομικής ταφής (άρθρο 3.Α.1). Ειδικώς για την Αττική είχαν προβλεφθεί αρχικώς με την απόφαση αυτή, πλην του υφισταμένου Χ.Υ.Τ.Α., δυναμικότητας 1.460.000 τόνων ετησίως, και δύο Εργοστάσια Μηχανικής Ανακύκλωσης και Κομποστοποίησης, και στη συνέχεια, με τη νεότερη Κ.Υ.Α. 26469/1501/Ε103/1.7.2003 που μνημονεύεται στη σκέψη 2, πέντε νέες θέσεις Ο.Ε.Δ.Α., στην έννοια των οποίων περιλαμβάνονται τα πάσης φύσεως έργα και δραστηριότητες διαχειρίσεως, επεξεργασίας και διαθέσεως απορριμμάτων, όπως ΕΜΑΚ, Χ.Υ.Τ.Α., Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών. Εξάλλου, με την Κ.Υ.Α. 114218/27.10.1997 (Β' 1016), η οποία εκδόθηκε επίσης κατ' επίκληση της προαναφερόμενης ΚΥΑ 69728/824/16.5.1996, ορίστηκε το πλαίσιο των τεχνικών προδιαγραφών και γενικών προγραμμάτων διαχείρισης των στερεών αποβλήτων. Ακολούθως, και σε συμμόρφωση με την οδηγία 1999/31/ΕΚ του Συμβουλίου της 26ης Απριλίου 1999 περί υγειονομικής ταφής των αποβλήτων, εκδόθηκε η Κ.Υ.Α. 29407/3508/16.12.2002 «Μέτρα και όροι για την υγειονομική ταφή των απορριμμάτων» (Β' 1572), με την οποία θεσπίστηκαν αυστηρές λειτουργικές και τεχνικές απαιτήσεις για τα απόβλητα και τους χώρους υγειονομικής ταφής ώστε να εξασφαλίζεται η πρόληψη και μείωση των αρνητικών επιπτώσεων στα ύδατα, το έδαφος και την ατμόσφαιρα και καθορίστηκαν οι στόχοι της εθνικής στρατηγικής για τη μείωση των βιοαποδομήσιμων αστικών αποβλήτων που προορίζονται για χώρους υγειονομικής ταφής. Οι ανωτέρω Κ.Υ.Α. 69728/ 1996, 113944/1997 και

14312/1302/2000 καταργήθηκαν με τη μνημονευόμενη στη σκέψη 2 Κ.Υ.Α. 50910/2727/16.12.2003 με την οποία τέθηκαν οι στόχοι και οι αρχές της ολοκληρωμένης διαχείρισης των στερεών αποβλήτων, κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας, ρυθμίστηκαν τα θέματα αδειοδότησης και ελέγχων των εγκαταστάσεων, εξάλειψης και αποκατάστασης των ανεξέλεγκτων χώρων διάθεσης, καθώς και οι υποχρεώσεις των φορέων διαχείρισης και εγκρίθηκε, ο Εθνικός Σχεδιασμός Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, ο οποίος θέτει τους στρατηγικούς και ποσοτικούς στόχους της διαχείρισης, με ιδιαίτερη έμφαση στην πρόληψη και τη μείωση της παραγωγής και της βλαπτικότητας των αποβλήτων, μέσω της επαναχρησιμοποίησης, ανάκτησης υλικών και ενέργειας και ανακύκλωσης, καθώς και στην αξιοποίηση των καλύτερων διαθέσιμων μεθόδων και τεχνολογιών που δεν συνεπάγονται υπερβολικό κόστος. Προβλέφθηκε περαιτέρω ότι τα περιφερειακά σχέδια διαχείρισης εναρμονίζονται με τις κατευθύνσεις του Εθνικού Σχεδιασμού και τις εξειδικεύουν, πλην άλλων με την επιλογή των περιοχών που συγκροτούν τις ενότητες διαχείρισης στερεών αποβλήτων και τον καθορισμό των μεθόδων διαχείρισης, αναθεωρούνται δε ανά πενταετία, και, ειδικώς για τους υφιστάμενους περιφερειακούς σχεδιασμούς ορίσθηκε ότι έπρεπε να αναθεωρηθούν εντός 2 ετών από την έναρξη ισχύος της αποφάσεως. Δυνάμει της μεταβατικής αυτής ρυθμίσεως, με την υπ' αριθμ. 319/Φ.περ.Σ.Α./06/22.2.2006 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής περί εγκρίσεως του Π.Ε.Σ.Δ.Α., προβλέφθηκε, προς επίτευξη των στόχων του Ε.Σ.Δ.Α., μεταξύ άλλων, η σταδιακή μείωση των βιοαποδομήσιμων αστικών αποβλήτων για το έτος 2010 τουλάχιστον στο 75% των ποσοτήτων του 1995, η αύξηση του ποσοστού ανακύκλωσης/αξιοποίησης των αποβλήτων συσκευασίας σε ποσοστό 60% κ.β. του συνόλου έως το 2011, η εκτροπή του βιοαποδομήσιμου κλάσματος από την τελική διάθεση σε Χ.Υ.Τ.Α., η εφαρμογή της διαλογής στην πηγή οργανικού (βιοαποδομήσιμου) κλάσματος των αποβλήτων και η κατασκευή μονάδων επεξεργασίας του προδιαλεγμένου οργανικού υλικού, με σκοπό την παραγωγή κομπόστ καλής ποιότητας, με πιθανή ταυτόχρονη ενεργειακή αξιοποίηση, ορίσθηκε δε περαιτέρω ότι η κλιμάκωση εφαρμογής του συστήματος αυτού θα αποφασισθεί από τον Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων. Ειδικά ως προς την Ο.Ε.Δ.Α. Βορειοανατολικής Αττικής προβλέφθηκε ότι αυτή περιλαμβάνει τα ακόλουθα: 1) Χ.Υ.Τ.Α. (που στο μέλλον θα γίνει Χώρος Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων – Χ.Υ.Τ.Υ.), 2) ένα Κ.Δ.Α.Υ., 3) Μονάδα κομποστοποίησης προδιαλεγμένων οργανικών Υλικών ή/και «πράσινων» αποβλήτων, 4) Κεντρική μονάδα επεξεργασίας σύμμεικτων Α.Σ.Α. (αστικών στερεών αποβλήτων). Όρισε δε ότι, όπως προκύπτει από τα ποσοτικά δεδομένα παραγωγής Α.Σ.Α., όλες οι τεχνολογίες επεξεργασίας – αξιοποίησης Α.Σ.Α. είναι αποδεκτές και μπορούν να εφαρμοσθούν από πλευράς βιωσιμότητας για την 1η διαχειριστική ενότητα της Περιφέρειας Αττικής, καθώς και ότι με βάση τη διεθνή εμπειρία έχει καταδειχθεί ότι όλες οι τεχνολογίες χαρακτηρίζονται οικονομικά βιώσιμες σε τέτοια μεγέθη. Περαιτέρω, λόγω των επανειλημμένων τροποποιήσεων της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ και της ανάγκης αποτελεσματικότερης διαχείρισης των αποβλήτων στην Κοινότητα, η Ευρωπαϊκή Ένωση προέβη στην έκδοση της οδηγίας 2006/12/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Απριλίου 2006, με την οποία κωδικοποιήθηκε και καταργήθηκε η οδηγία 75/442/ΕΟΚ. Με τη νέα αυτή οδηγία επιβάλλεται στα Κράτη - μέλη να λάβουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου η διαχείριση των αποβλήτων να γίνεται κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η προστασία της υγείας του ανθρώπου και

του περιβάλλοντος και να επιτυγχάνεται περιορισμός της παραγωγής αποβλήτων και αξιοποίησή τους. Ως βασικοί στόχοι τίθενται, με το άρθρο 3, η πρόληψη ή η μείωση της παραγωγής και της βλαπτικότητας των αποβλήτων και εν συνεχεία η αξιοποίησή τους με ανακύκλωση, επαναχρησιμοποίηση, ανάκτηση ή χρήση ως πηγής ενέργειας, και με το άρθρο 4, η διάθεση ή η αξιοποίηση κατά τρόπο ώστε να μην τίθεται σε κίνδυνο η υγεία του ανθρώπου, να αποτρέπεται η χρήση διαδικασιών ή μεθόδων που ενδέχεται να βλάψουν το περιβάλλον και τα τοπία που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και η πρόκληση οχλήσεων από το θόρυβο ή τις οσμές. Προς υλοποίηση των στόχων αυτών η οδηγία προβλέπει στο άρθρο 5 τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου και κατάλληλου δικτύου εγκαταστάσεων διάθεσης των αποβλήτων, που λαμβάνει υπ' όψιν τις καλύτερες διαθέσιμες τεχνολογίες, οι οποίες δεν συνεπάγονται υπερβολικό κόστος και καθιστά δυνατή τη διάθεση των αποβλήτων σε μία από τις πλησιέστερες κατάλληλες εγκαταστάσεις με χρησιμοποίηση των καταλληλότερων μεθόδων και τεχνολογιών και στο άρθρο 7 την εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης των αποβλήτων που να ενσωματώνουν τις εν λόγω αρχές. Εξ άλλου, στο Παράρτημα II Α αναφέρονται οι εργασίες διάθεσης, μεταξύ των οποίων, η εναπόθεση εντός ή επί του εδάφους, η διάθεση σε ειδικά διευθετημένους χώρους απόρριψης, η βιολογική και η φυσικοχημική επεξεργασία (εξάτμιση, ξήρανση, διαπύρωση κ.ά.), η αποτέφρωση στο έδαφος και στη θάλασσα, τίθεται δε ως όρος ότι η διάθεση πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προαναφερόμενου άρθρου 4. Τελικώς, και η οδηγία αυτή καταργήθηκε με την οδηγία 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Νοεμβρίου 2008, από 12.12.2010, ήτοι μετά την έκδοση της προσβαλλόμενης πράξεως. Στο προοίμιο της οδηγίας αυτής γίνεται επίκληση, μεταξύ άλλων, της ανάγκης να αποσαφηνισθούν βασικές έννοιες, όπως οι ορισμοί των αποβλήτων, της ανάκτησης και της διάθεσης, να ενισχυθούν τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, να καθιερωθεί μία προσέγγιση που να λαμβάνει υπ' όψιν ολόκληρο τον κύκλο ζωής των προϊόντων και των υλικών και όχι μόνο τη φάση των αποβλήτων, να εστιασθεί η προσοχή στη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της παραγωγής και διαχείρισης και να ευνοηθεί η ανάκτηση των αποβλήτων και η χρησιμοποίηση των ανακτηθέντων υλικών προκειμένου να διαφυλάσσονται οι φυσικοί πόροι. Με τη νέα αυτή οδηγία επιχειρείται συνολική ρύθμιση της διαχείρισης τόσο των στερεών όσο και των υγρών αποβλήτων με την ενσωμάτωση ειδικών ρυθμίσεων και για τα επικίνδυνα απόβλητα, η οποία αποσκοπεί στην προώθηση της πρόληψης, αλλά και στην ελαχιστοποίηση των αρνητικών συνεπειών της παραγωγής και διαχείρισής τους για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον. Προς τούτο εισάγεται με το άρθρο 4 στην πολιτική για την πρόληψη και διαχείριση των αποβλήτων η ακόλουθη ιεράρχηση: «α) πρόληψη, β) προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, γ) ανακύκλωση, δ) άλλου είδους ανάκτηση, π.χ. ανάκτηση ενέργειας, και ε) διάθεση», και με το άρθρο 29 θεσπίζεται η υποχρέωση των κρατών μελών να εκπονήσουν σχετικά προγράμματα για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων έως τις 12.12.2013. Περαιτέρω, στο άρθρο 13 ορίζεται ότι η διαχείριση των αποβλήτων πρέπει να πραγματοποιείται χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η ανθρώπινη υγεία και χωρίς να βλάπτεται το περιβάλλον, και ιδίως: α) χωρίς να δημιουργείται κίνδυνος για το νερό, τον αέρα, το έδαφος, τα φυτά ή τα ζώα, β) χωρίς να προκαλείται όχληση από θόρυβο ή οσμές, και γ) χωρίς να επηρεάζεται δυσμενώς το τοπίο ή οι τοποθεσίες ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, και στα άρθρα 10 και 12 επιβάλλεται η λήψη των αναγκαίων μέτρων ώστε τα απόβλητα να υποβάλλονται σε εργασίες ανάκτησης

σύμφωνα με τις απαιτήσεις των άρθρων 4 και 13, ή, εφόσον δεν πραγματοποιείται ανάκτηση, να υποβάλλονται σε ασφαλείς εργασίες διάθεσης που πληρούν τις απαιτήσεις του άρθρου 13. Εξ άλλου, στο Παράρτημα Ι παρατίθεται ένας μη εξαντλητικός κατάλογος των εργασιών διάθεσης, ο οποίος περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την «εναπόθεση εντός ή επί του εδάφους (π.χ. χώρος υγειονομικής ταφής, κ.λπ.)», την αποτέφρωση στην ξηρά και στη θάλασσα, τη βιολογική επεξεργασία και τη φυσικοχημική επεξεργασία, όπως εξάτμιση, ξήρανση, αποτέφρωση, στο δε Παράρτημα ΙΙ παρατίθεται ένας μη εξαντλητικός κατάλογος των εργασιών ανάκτησης, στον οποίο περιλαμβάνεται και η αποτέφρωση, εφόσον πληρεί ορισμένες ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης. Τέλος, στο άρθρο 23 ορίζεται ότι η αρμόδια αρχή, αν θεωρεί ότι η προβλεπόμενη μέθοδος επεξεργασίας είναι απαράδεκτη από απόψεως προστασίας του περιβάλλοντος, ιδίως εάν η μέθοδος δεν είναι σύμφωνη προς το άρθρο 13, αρνείται την έκδοση της άδειας εκτέλεσης εργασιών επεξεργασίας αποβλήτων, η οποία προβλέπεται στο άρθρο αυτό.

10. Επειδή, με τις προαναφερθείσες ρυθμίσεις του εθνικού και του κοινοτικού δικαίου που ίσχυαν κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης πράξης, εισάγεται αυστηρό κανονιστικό πλαίσιο, το οποίο ρυθμίζει συνολικά το ζήτημα της διαχείρισης των αποβλήτων, κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας, και το οποίο προβλέπει ολοκληρωμένο σχεδιασμό, τόσο σε εθνικό επίπεδο με την κατάρτιση προδιαγραφών και γενικών προγραμμάτων, όσο και σε περιφερειακό επίπεδο με την εξειδίκευση των εθνικών στόχων και την επιλογή, σε συμφωνία προς τον υπερκείμενο σχεδιασμό, των κατάλληλων χώρων για την εγκατάσταση των μονάδων, οι οποίες εν συνεχεία χωροθετούνται και αδειοδοτούνται κατόπιν εκδόσεως των οικείων Π.Π.Ε.Α. και εγκρίσεων περιβαλλοντικών όρων. Από τις αυτές ως άνω διατάξεις συνάγεται ότι καταλείπεται ευχέρεια στα κράτη μέλη για την επιλογή του τρόπου διαχείρισης των απορριμμάτων και των μεθόδων επεξεργασίας, με την υποχρέωση όμως, θέσπισης κριτηρίων που αποσκοπούν στην προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας και στην υλοποίηση των τασσομένων από τις οδηγίες στόχων και αρχών και ειδικότερα της αρχής της πρόληψης, η οποία συνίσταται στην πρόληψη ή μείωση της παραγωγής και της βλαπτικότητας των αποβλήτων και εν συνεχεία στην αξιοποίησή τους με επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση και ανάκτηση ή χρήση ως πηγή ενέργειας, της αρχής της εγγύτητας, ώστε να επιτυγχάνεται η διάθεση των αποβλήτων στις πλησιέστερες στον τόπο παραγωγής τους εγκαταστάσεις και της αρχής της ασφαλούς διαθέσεως των αποβλήτων, με την οποία εξασφαλίζεται ότι η τελική διάθεση θα γίνεται με τρόπο και μέθοδο που δεν θα προκαλεί βλάβη στο περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία. Εξ άλλου, η ευχέρεια των κρατών μελών ως προς την επιλογή της μεθόδου επεξεργασίας των αποβλήτων διατηρήθηκε και με τις προμνημονευθείσες νεότερες οδηγίες 2006/12 και, μετά την κατάργησή αυτής, 2008/98, στις οποίες παρατίθεται ένας μη εξαντλητικός κατάλογος εργασιών διάθεσης, που περιλαμβάνει και την υγειονομική ταφή, χωρίς να προκρίνεται η επιλογή κάποιας εξ αυτών. Εκ τούτων έπεται ότι η επιλογή της καταλληλότερης μεθόδου επεξεργασίας των αποβλήτων σε συγκεκριμένη εγκατάσταση, εναπόκειται στην, ανέλεγκτη ακυρωτικά, τεχνική κρίση της Διοίκησης, με την προϋπόθεση, όμως, ότι τηρούνται οι ανωτέρω κανόνες και αρχές και ότι η επιλεγόμενη μέθοδος εντάσσεται στο πλαίσιο του εθνικού σχεδιασμού.

11. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής: Με την υπ' αριθμ. 115/2008 απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής του παρεμβαίνοντος Συνδέσμου, ο οποίος ορίστηκε ως φορέας διαχείρισης στερεών αποβλήτων της 1ης διαχειριστικής ενότητας της Περιφέρειας Αττικής με την υπ' αριθμ. 5373/21.2.2008 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής, ανατέθηκε στη Διεύθυνση Δημοσίων Έργων της Περιφέρειας Αττικής η διεκπεραίωση των διαδικασιών ανανέωσης της ισχύος των περιβαλλοντικών όρων, μεταξύ άλλων, και των έργων κατασκευής χώρων υγειονομικής ταφής στην Ο.Ε.Δ.Α. Βορειοανατολικής Αττικής. Με τα με αρ. πρωτ. 3479/19.6.2008 και 5355/ 29.9.2008 έγγραφα της προς την Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (Ε.Υ.Π.Ε.) του Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε., η Διεύθυνση Δημοσίων Έργων της Περιφέρειας Αττικής ζήτησε την παράταση ισχύος των περιβαλλοντικών όρων του έργου κατασκευής Ο.Ε.Δ.Α. στη θέση «Μαύρο Βουνό» Γραμματικού της Βορειοανατολικής Αττικής, εν όψει της επικείμενης λήξεως της ισχύος τους στις 30.10.2008, και υπέβαλε σχετικό φάκελο, κατά το άρθρο 13 της Κ.Υ.Α. 11014/7033/14.3.2003. Ειδικότερα, στα έγγραφα του φακέλου αυτού αναφέρεται ότι το έργο δεν έχει αρχίσει να εκτελείται λόγω δικαστικής εμπλοκής, ότι μετά την απόρριψη των αιτήσεων ακυρώσεως κατά της αποφάσεως εγκρίσεως περιβαλλοντικών όρων και την ολοκλήρωση του προσυμβατικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο, στις 31.10.2007, υπογράφηκε η σύμβαση με τον ανάδοχο για την κατασκευή του επίδικου έργου, ότι βρίσκεται σε εξέλιξη η εκπόνηση της μελέτης εφαρμογής, ότι έχει εκδοθεί η απόφαση αναγκαστικής απαλλοτρίωσης του έργου, κατά το μέρος που αφορά ιδιωτικές εκτάσεις, ότι έχει αποχαρακτηρισθεί η υπολειπόμενη αναδασωτέα έκταση, ότι κατά το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από την έκδοση της αρχικής εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων δεν έχουν επέλθει αλλαγές ή τροποποιήσεις στις θεσμοθετημένες χρήσεις γης της περιοχής του έργου, εκτός από την άρση της αναδάσωσης και την αναγκαστική απαλλοτρίωση, και ότι δεν προβλέπονται αλλαγές στο σχεδιασμό του έργου σε σύγκριση με αυτόν που είχε εγκριθεί αρχικά. Στα στοιχεία του υποβληθέντος φακέλου περιλαμβάνονται, πλην άλλων, α) αντίγραφα της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, στην οποία στηρίχθηκε η αρχική έγκριση περιβαλλοντικών όρων, β) αντίγραφα των υπ' αριθμ. 3075/12.9.2005 και 4169/11.10.2007 αποφάσεων του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής περί άρσεως της αναδάσωσης σε έκταση εμβαδού 464 στρεμμάτων και κηρύξεως αναγκαστικής απαλλοτριώσεως αντίστοιχα, γ) αντίγραφο της εργολαβικής σύμβασης κατασκευής Χ.Υ.Τ. στην ως άνω θέση και δ) υπεύθυνη δήλωση του συντάξαντος το σχετικό φάκελο ότι δεν έχουν επέλθει αλλαγές ή τροποποιήσεις μέσω κανονιστικών διατάξεων στις θεσμοθετημένες χρήσεις γης της περιοχής του έργου. Κατόπιν αξιολογήσεως των στοιχείων αυτών και, αφού ελήφθη υπ' όψιν ότι οι επισυμβάσεις κατά το έτος 2008 πυρκαγιές και πλημμύρες δεν έπληξαν την περιοχή γειτονίας του έργου, αλλά την ευρύτερη Αττική (Πάρνηθα-Πεντέλη), εκδόθηκε η ήδη προσβαλλόμενη απόφαση, με την οποία παρατάθηκε, μέχρι 30.10.2013, η ισχύς των περιβαλλοντικών όρων του έργου.

12. Επειδή, προβάλλεται ότι η διάταξη του άρθρου 33 του ν. 3164/ 2003, με την οποία εγκρίθηκε η Β' φάση του σχεδιασμού της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων της περιφέρειας Αττικής και επί της οποίας ερείδεται τόσο η αρχική έγκριση περιβαλλοντικών όρων, όσο και η προσβαλλόμενη ανανέωση, είναι ανίσχυρη ως αντίθετη προς το άρθρο 26 του Συντάγματος, διότι περιέχει ατομική ρύθμιση κατά παράβαση της αρχής της διάκρισης των εξουσιών. Ο λόγος είναι απορριπτικός ως

αβάσιμος, διότι, όπως κρίθηκε με την απόφαση 1151/2007 του Δικαστηρίου, με την οποία απορρίφθηκε αίτηση ακυρώσεως της ήδη αιτούσας Κοινότητας κατά της αποφάσεως εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων, η επιλογή της διαδικασίας εγκρίσεως της Β' φάσης του ως άνω σχεδιασμού με τυπικό νόμο ήταν επιτρεπτή κατά τις διατάξεις των άρθρων 4, 24 και 26 του Συντάγματος και αιτιολογημένη ως προς την αναγκαιότητά της, λόγω συνδρομής εξαιρετικών λόγων που απέκλειαν τη θέσπιση της ρυθμίσεως με την έκδοση της κατά νόμο προβλεπόμενης διοικητικής πράξεως και συνίστανται στην άρνηση του Νομαρχιακού Συμβουλίου Ανατολικής Αττικής να διατυπώσει γνωμοδότηση με αποτέλεσμα την παρεμπόδιση της λήψεως μέτρου αποβλέποντος κυρίως στην προστασία της δημόσιας υγείας και μάλιστα ενόψει του οξυμένου κινδύνου που απέρρευε από τη λειτουργία ανεξέλεγκτων χωματερών και τον κορεσμό των υπαρχόντων χώρων υγειονομικής ταφής απορριμμάτων. Συναφώς προβάλλεται και ότι η ανωτέρω διάταξη του άρθρου 33 του ν. 3164/2003 έχει καταστεί επιγενομένως αντισυνταγματική, καθόσον ναι μεν κρίθηκε με την πιο πάνω απόφαση του Δικαστηρίου δικαιολογημένη η κατ' απόκλιση από τη συνήθη διοικητική διαδικασία έγκριση των κατάλληλων χώρων για την υλοποίηση του σχεδιασμού διαχείρισης στερεών αποβλήτων της περιφέρειας Αττικής με τυπικό νόμο, λόγω της αρνήσεως του Νομαρχιακού Συμβουλίου Ανατολικής Αττικής να διατυπώσει γνώμη, ωστόσο ο δικαιολογητικός αυτός λόγος εξέλιπε, εκ των υστέρων, λόγω της αδράνειας της Διοικήσεως να κατασκευάσει και να λειτουργήσει επικαίρως τον επίμαχο χώρο υγειονομικής ταφής. Ο λόγος αυτός είναι επίσης απορριπτέος, ως αβάσιμος, προεχόντως διότι επιγενομένη αντισυνταγματικότητα συνεπαγόμενη το ανίσχυρο διάταξης νόμου για τον εφεξής χρόνο λόγω αντίθεσής της προς συνταγματικό κανόνα, η οποία ανέκυψε μετά την ψήφισή της ενόψει μεταβολής των πραγματικών συνθηκών που συνέτρεχαν κατά το χρόνο θέσπισης της σχετικής ρυθμίσεως, δεν νοείται σε σχέση με θέματα που δεν αφορούν το περιεχόμενο της διάταξης, αλλά τη διαδικασία θέσπισής της, η οποία είχε ολοκληρωθεί πριν την ανωτέρω μεταβολή, ανεξαρτήτως του ζητήματος ότι οι εξαιρετικοί λόγοι που συνέτρεχαν κατά το χρόνο ψηφίσεως της προμνησθείσης διατάξεως και συνίστανται στην ανάγκη επιτάχυνσης της ολοκλήρωσης του σχεδιασμού διαχείρισης των στερεών αποβλήτων στην περιφέρεια Αττικής και εκτέλεσης των σχετικών θεμελιωδών έργων υποδομής, αναγκαίων για την προστασία της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος, εξακολούθησαν να ισχύουν και είχαν, μάλιστα, καταστεί περισσότερο επιτακτικοί κατά το χρόνο έκδοσης της προσβαλλόμενης πράξης ανανέωσης των περιβαλλοντικών όρων, καθώς το πρόβλημα της διαχειρίσεως των αποβλήτων της περιφέρειας Αττικής κατέστη έτι εντονότερο λόγω των δυσχερειών υλοποίησης του εγκριθέντος με τον ως άνω νόμο σχεδιασμού, που ανέκυψαν και από δικαστικές διενέξεις στη διοικητική και στην πολιτική δικαιοσύνη, μετά την άσκηση ενδίκων βοηθημάτων και ενδίκων μέσων από φορείς και κατοίκους της περιοχής καθώς και από την ήδη αιτούσα Κοινότητα, με συνέπεια τη συνέχιση λειτουργίας των ανεξέλεγκτων χωματερών, για την οποία κινήθηκε η διαδικασία επιβολής προστίμων σε βάρος της χώρας από τα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

13. Επειδή, προβάλλεται περαιτέρω, ότι το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, που, όπως αναφέρεται σε προηγούμενη σκέψη, εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. 319/Φ.περ.Σ.Α/06/22.2.2006 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής και αποτελεί έρεισμα της προσβαλλόμενης πράξης, εκδόθηκε κατά παράβαση της οδηγίας 2001/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, διότι δεν

προηγήθηκε η διαδικασία της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και ότι ναι μεν η οδηγία αυτή μεταφέρθηκε στο εσωτερικό δίκαιο με την υπ' αριθ. 107017/2006 κ.υ.α. (Β' 1225/5.9.2006), μετά την έκδοση της απόφασης περί εγκρίσεως του Περιφερειακού Σχεδίου, ωστόσο ήταν εφαρμοστέα στη συγκεκριμένη περίπτωση ενόψει της λήξης, στις 21.7.2004, της προθεσμίας που είχε ταχθεί για τη συμμόρφωση των Κρατών – μελών και της αρχής της αποτελεσματικότητας. Ο λόγος είναι απορριπτός προεχόντως ως απαράδεκτος, διότι, όπως έχει κριθεί με τις 901-4/2011 αποφάσεις του Δικαστηρίου, το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, το οποίο αποτελεί εξειδίκευση του Εθνικού Σχεδίου και ισχύει για περιορισμένο χρονικό διάστημα, δεν έχει κανονιστικό χαρακτήρα, δεδομένου ότι περιέχει κυρίως καταγραφές πραγματικών καταστάσεων και προτάσεις επιλογής συγκεκριμένων ενοτήτων διαχείρισης αποβλήτων και ως εκ τούτου, σύμφωνα με τη δικονομική αρχή της απαγόρευσης παρεμπόμπτος ελέγχου της νομιμότητας των ατομικών διοικητικών πράξεων, που αποτελεί ειδικότερη έκφραση της αρχής της ασφάλειας του δικαίου, τυπικές πλημμέλειες που ανάγονται στη διαδικασία εκδόσεως του ως άνω Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης δεν δύναται να ελεγχθούν επ' ευκαιρία προσβολής άλλης πράξεως που ερείδεται σε αυτό, όπως η προσβαλλομένη. Εξ άλλου, ανεξαρτήτως του ζητήματος αν η ανωτέρω οδηγία έχει άμεσο αποτέλεσμα, η νομική αδυναμία ελέγχου στην παρούσα δίκη της νομιμότητας του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων σε σχέση με την εφαρμογή της προαναφερομένης οδηγίας, δεν έρχεται σε αντίθεση προς την αρχή της συνεργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ούτε προς την αρχή της αποτελεσματικότητας του κοινοτικού δικαίου, διότι εν πάση περιπτώσει δεν καθιστά αδύνατη ή εξαιρετικώς δυσχερή τη δικαστική προστασία από την ανωτέρω άποψη αφού οι ενδιαφερόμενοι είχαν τη δυνατότητα να προσφύγουν ευθέως κατά της πράξης έγκρισης του Περιφερειακού Σχεδίου. Περαιτέρω, είναι απορριπτός ως αβάσιμος ο συναφής λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης δεν έχουν ληφθεί υπόψη οι απαιτήσεις της οδηγίας 2001/42, διότι, όπως σαφώς συνάγεται από τις διατάξεις της οδηγίας αυτής και ιδίως από τα άρθρα 3 και 11, καθώς και από τις αντίστοιχες ρυθμίσεις των άρθρων 3 και 11 της κ.υ.α. 107017/2006, που την ενσωμάτωσε στην ελληνική έννομη τάξη, η στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση εισάγεται για σχέδια και προγράμματα, η εκπόνηση των οποίων σκοπεί στο σχεδιασμό και προγραμματισμό δράσεων, δραστηριοτήτων και χρήσεων γης, και όχι για μεμονωμένα έργα και δραστηριότητες που επιχειρούνται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου, ή από δημόσιες αρχές, όπως το επίδικο.

14. Επειδή, όπως αναφέρεται στη σκέψη 11, με την υπ' αριθμ. 115/2008 απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής του παρεμβαίνοντος Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α., φορέα διαχείρισης των στερεών αποβλήτων στην 1η διαχειριστική ενότητα της Περιφέρειας Αττικής που περιλαμβάνει το σύνολο των Ο.Τ.Α. του Νομού Αττικής πλην των νήσων Κυθήρων και Αντικυθήρων, ανατέθηκε στη Διεύθυνση Δημοσίων Έργων της Περιφέρειας Αττικής, που αποτελεί την Προϊσταμένη Αρχή και τη Διευθύνουσα Υπηρεσία του επίμαχου έργου, η διεκπεραίωση των διαδικασιών ανανέωσης της ισχύος των περιβαλλοντικών όρων των έργων κατασκευής Χ.Υ.Τ.Α. του Περιφερειακού Σχεδιασμού Διαχείρισης Αποβλήτων Νομού Αττικής, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και ο Χ.Υ.Τ.Α. στην Ο.Ε.Δ.Α. Βορειοανατολικής Αττικής στη θέση «Μαύρο Βουνό». Επομένως, νομίμως ο φάκελος για την ανανέωση των περιβαλλοντικών όρων του επίμαχου έργου υποβλήθηκε στην Ε.Υ.Π.Ε. από τη Διεύθυνση Δημοσίων Έργων της Περιφέρειας

Αττικής, ο δε περί του αντιθέτου λόγος ακυρώσεως είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Εξάλλου, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι η αρμόδια Διεύθυνση Δημοσίων Έργων της Περιφέρειας Αττικής υπέβαλε ενώπιον της Ε.Υ.Π.Ε. αίτηση περί παρατάσεως της ισχύος των περιβαλλοντικών όρων του επίδικου έργου που έληξαν στις 30.10.2008, καθώς και τον προβλεπόμενο στο άρθρο 13 παρ. 2 της Κ.Υ.Α. 11014/2003 φάκελο στις 19.6.2008 και 29.9.2008 αντίστοιχα, η δε προσβαλλόμενη ανανέωση εκδόθηκε στις 7.7.2009, εντός οκτώ (8) μηνών περίπου από τη λήξη της ισχύος των αρχικών περιβαλλοντικών όρων. Στο φάκελο που υποβλήθηκε περιέχονται όλα τα αναγκαία στοιχεία και πληροφορίες σχετικά με τα χαρακτηριστικά και την εξέλιξη του έργου, καθώς και τις επερχόμενες μεταβολές στην περιοχή όπου αυτό χωροθετείται, επί των οποίων στήριξε η Διοίκηση την κρίση της περί της μη επελεύσεως ουσιωδών διαφοροποιήσεων ως προς τις επιπτώσεις του έργου στο περιβάλλον από την προσβαλλόμενη ανανέωση. Με τα δεδομένα αυτά και ενόψει του ενδεικτικού χαρακτήρα της τριακονθήμερης προθεσμίας που προβλέπεται από την προαναφερόμενη διάταξη του άρθρου 13 παρ. 2 της Κ.Υ.Α. 11014/ 2003 για την έκδοση της πράξεως ανανέωσης των περιβαλλοντικών όρων και του γεγονότος ότι το χρονικό διάστημα των οκτώ (8) μηνών, περίπου που μεσολάβησε μεταξύ της λήξεως ισχύος των αρχικών περιβαλλοντικών όρων και της εκδόσεως της προσβαλλομένης πράξεως ανανέωσης δεν υπερβαίνει το εύλογο, κατά τις περιστάσεις χρονικό όριο, νομίμως εκδόθηκε η προσβαλλόμενη πράξη μετά τη λήξη της ανωτέρω τριακονθήμερης προθεσμίας, χωρίς την υποβολή νέας μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Συνεπώς, είναι απορριπτέος ο περί του αντιθέτου λόγος ακυρώσεως, εφόσον, μάλιστα, δεν υποστηρίζεται ότι κατά το χρονικό αυτό διάστημα υπήρξε ουσιώδης μεταβολή των δεδομένων που δεν αξιολογήθηκε από τη Διοίκηση και θα επέβαλε τη σύνταξη νέας Μ.Π.Ε.

15. Επειδή, όπως εκτέθηκε σε προηγούμενη σκέψη, με τον Εθνικό Σχεδιασμό Διαχείρισης των αποβλήτων, πριν την τροποποίησή του με την Κ.Υ.Α. 50910/2727/2003, προβλέφθηκε για την Περιφέρεια Αττικής όχι απλώς η λειτουργία Χ.Υ.Τ.Α., αλλά ολοκληρωμένων εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων (Ο.Ε.Δ.Α.), δηλαδή μονάδων, οι οποίες περιλαμβάνουν κέντρο διαλογής ανακυκλώσιμων υλικών (Κ.Δ.Α.Υ.), μονάδα προεπεξεργασίας και μονάδα κομποστοποίησης, που έχουν ως σκοπό την επεξεργασία των αποβλήτων, ήτοι την υποβολή αυτών σε διεργασίες, συμπεριλαμβανομένης της διαλογής, που μεταβάλλουν τα χαρακτηριστικά των αποβλήτων, με αποτέλεσμα τον περιορισμό του όγκου τους και τη βελτίωση της ανάκτησης χρήσιμων υλικών. Σε συμφωνία με τις κατευθύνσεις του ως άνω σχεδιασμού εκδόθηκε η Κ.Υ.Α. 136945/ 5.12.2003, με την οποία εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι του επίμαχου έργου και, όπως έγινε δεκτό και με τις αποφάσεις 1151/2007 και 1953/2007 του Δικαστηρίου, προβλέφθηκε ότι αυτό δεν περιλαμβάνει μόνο Χώρο Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων, αλλά σύνολο συνδεδεμένων λειτουργικά μεταξύ τους εγκαταστάσεων και συγκεκριμένα α) Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (Κ.Δ.Α.Υ.), β) Μονάδα Κομποστοποίησης και γ) Μονάδα Προεπεξεργασίας, ήτοι μονάδων μείωσης του όγκου των απορριμμάτων με ανακύκλωση, κομποστοποίηση και προεπεξεργασία βιολογικής ξήρανσης ή και ενεργειακής αξιοποίησης, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και προδιαγραφές που προβλέπονται στα στοιχεία Α1, Α2 και Α3 της ανωτέρω Κ.Υ.Α., κατά τρόπο ώστε ο χώρος του Χ.Υ.Τ.Α. να λειτουργεί ως χώρος Χ.Υ.Τ.Υ. Μετά την έκδοση της πράξεως εγκρίσεως περιβαλλοντικών όρων εγκρίθηκε νέος Εθνικός Σχεδιασμός, με το άρθρο 5

παρ. 2 της Κ.Υ.Α. 50910/2727/2003, ο οποίος έθεσε ως προτεραιότητες, μεταξύ άλλων, την πρόληψη ή μείωση της παραγωγής αποβλήτων (ποσοτική μείωση) καθώς και τη μείωση της περιεκτικότητας αυτών σε επικίνδυνες ουσίες (ποιοτική βελτίωση), την αξιοποίηση των υλικών που προέρχονται από τα απόβλητα με τη μεγιστοποίηση της ανακύκλωσης και την ανάκτηση προϊόντων και ενέργειας, τη μείωση του βιοαποδομήσιμου κλάσματος που οδηγείται σε υγειονομική ταφή και τη περιβαλλοντικά αποδεκτή τελική διάθεση των αποβλήτων, που δεν υπόκεινται σε διεργασίες αξιοποίησης και των υπολειμμάτων της επεξεργασίας των αποβλήτων. Ακολούθησε η έκδοση του αναθεωρημένου Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων της Περιφέρειας Αττικής, το οποίο εξειδίκευσε τους εθνικούς στόχους και προέβλεψε, μεταξύ άλλων, την Ο.Ε.Δ.Α. Βορειοανατολικής Αττικής και τις επιμέρους μονάδες της, σύμφωνα με όσα εκτίθενται ειδικότερα στη σκέψη 9. Εξάλλου, όπως επισημαίνεται στα έγγραφα απόψεων της Περιφέρειας Αττικής και της Ε.Υ.Π.Ε., από απόψεως κατασκευής δεν υπάρχει διαφορά μεταξύ Χ.Υ.Τ.Α. και Χ.Υ.Τ.Υ., διότι έχουν ακριβώς τα ίδια τεχνικά χαρακτηριστικά, το στοιχείο δε που διαφοροποιεί λειτουργικά τον Χ.Υ.Τ.Α. από τον Χ.Υ.Τ.Υ. είναι η συνδυαστική λειτουργία των μονάδων μείωσης του όγκου και επεξεργασίας των απορριμμάτων, εν προκειμένω δε οι ποσότητες των αποβλήτων που θα διαχειρίζεται η επίμαχη Ο.Ε.Δ.Α. Βορειοανατολικής Αττικής και η δυναμικότητα των επιμέρους μονάδων της αφορούν στις μέγιστες δυναμικότητες αυτών με αποτέλεσμα να καλύπτονται οι προεκτεθέντες ποσοτικοί στόχοι που τίθενται στο αναθεωρημένο Περιφερειακό Σχέδιο της Περιφέρειας Αττικής. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι το σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης στερεών αποβλήτων, για το οποίο εγκρίθηκαν περιβαλλοντικοί όροι με την Κ.Υ.Α. 136945/5.12.2003 στη Βορειοανατολική Αττική, υπό το καθεστώς του αρχικού εθνικού και περιφερειακού σχεδιασμού, εξασφαλίζει την υλοποίηση των στόχων της πολιτικής διαχείρισης στερεών αποβλήτων που τίθενται στο νέο Εθνικό Σχεδιασμό Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων και το αντίστοιχο αναθεωρημένο Περιφερειακό Σχέδιο, καθ' όσον περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες μονάδες που διασφαλίζουν, τόσο από απόψεως δυναμικότητας όσο και από απόψεως λειτουργικότητας, τη δυνατότητα επίτευξης των ως άνω στόχων και κατευθύνσεων των υπερκείμενων σχεδίων διαχείρισης, καθώς και των στόχων της οδηγίας 2006/12, η οποία ίσχυε κατά το χρόνο εκδόσεως της προσβαλλόμενης αποφάσεως και με την οποία δίδεται ακόμη μεγαλύτερη έμφαση στην πρόληψη, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση και εν γένει ανάκτηση των αποβλήτων. Με τα δεδομένα αυτά, εφόσον δηλαδή οι περιβαλλοντικοί όροι, των οποίων η διάρκεια παρατάθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση αφορούν τη λειτουργία ΟΕΔΑ, ώστε να διατίθενται προς υγειονομική ταφή μόνον τα υπολείμματα της επεξεργασίας των αποβλήτων, ο λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη είναι μη νόμιμη, διότι δεν τηρήθηκε εξ αρχής η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης, προκειμένου να εξετασθεί η εναλλακτική λύση μετατροπής του επίδικου Χ.Υ.Τ.Α. σε Χ.Υ.Τ.Υ. και να επικαιροποιηθεί ο σχεδιασμός του έργου σε συμφωνία με τις κατευθύνσεις της Κ.Υ.Α. 50910/2727/22. 12.2003, των οδηγιών 2006/12 και 2008/98 και του αναθεωρημένου Περιφερειακού Σχεδίου, είναι απορριπτέος. Περαιτέρω, ο ειδικότερος ισχυρισμός ότι η αρχική έγκριση των περιβαλλοντικών όρων στηρίζεται σε παρωχημένα στοιχεία, αφού έχει ως βάση καθορισμού της δυναμικότητας του υπό ίδρυση χώρου υγειονομικής ταφής τις τιμές του Πίνακα Α2 της καταργηθείσας Κ.Υ.Α. 14312/1302/2000, που αφορούν σε παραχθείσες ποσότητες οικιακών στερεών αποβλήτων στην 1η Διαχειριστική Ενότητα

της Αττικής του έτους 1997 (1.460.000 τόνοι) και όχι τα νέα ποσοτικά δεδομένα ως προς τις παραχθείσες ποσότητες αποβλήτων του αναθεωρημένου Περιφερειακού Σχεδίου είναι ομοίως απορριπτέος, καθ' όσον οι ποσότητες των αποβλήτων που θα διαχειρίζεται η ΟΕΔΑ, ανερχόμενες, σύμφωνα με τον όρο Α4 της πράξης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων σε 127.500 τόνους ετησίως για 20 έτη, και η δυναμικότητα των επιμέρους μονάδων, ορίζονται με την πράξη αυτή ως προς τη μέγιστη χωρητικότητα του χώρου υγειονομικής ταφής και τη μέγιστη δυναμικότητα των λοιπών μονάδων, και συνεπώς, από το γεγονός ότι, σε εφαρμογή των απαιτήσεων του Εθνικού Σχεδίου, η ποσότητα των αποβλήτων θα μειωθεί, δεν επηρεάζεται το περιεχόμενο των αρχικώς εγκριθέντων περιβαλλοντικών όρων, αφού πάντως η ορισθείσα δυναμικότητα υπερκαλύπτει τις μειωμένες ποσότητες αποβλήτων που θα προβλέπονται με το αναθεωρημένο Περιφερειακό Σχέδιο. Εξάλλου, και ο συναφής ισχυρισμός ότι μη νομίμως εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση χωρίς να έχει μελετηθεί και σχεδιασθεί η λειτουργία της μονάδας προεπεξεργασίας, παρά το γεγονός ότι με τη ΣΤΕ 1953/2007 το Δικαστήριο επεσήμανε ότι η λειτουργία του ένδικου χώρου υγειονομικής ταφής δεν είναι επιτρεπτή χωρίς παράλληλη λειτουργία της μονάδας αυτής, είναι απορριπτέος, καθόσον με την προσβαλλόμενη πράξη δεν μεταβάλλεται το αντικείμενο του έργου, για το οποίο εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι, και το οποίο, κατά τα ανωτέρω εκτιθέμενα αφορά τη δημιουργία και λειτουργία ΟΕΔΑ, είναι δε αδιάφορο από την άποψη αυτή το γεγονός ότι η ανωτέρω μονάδα, για την οποία άλλωστε, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που προσκόμισε ο παρεμβαίνων Σύνδεσμος, η διαδικασία εκπόνησης των μελετών και ανάθεσης κατασκευής βρίσκεται σε εξέλιξη, θα κατασκευαστεί σε μεταγενέστερο στάδιο, αφού η λειτουργία της μονάδας αυτής αποτελεί προϋπόθεση μόνο για τη λειτουργία του χώρου υγειονομικής ταφής και όχι για την κατασκευή του, η οποία, ως εκ τούτου, δεν αποκλείεται να προηγηθεί της κατασκευής της ανωτέρω μονάδας. Τέλος, οι λόγοι, με τους οποίους προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη εκδόθηκε κατά παράβαση των διατάξεων των οδηγιών 96/61/ΕΚ και 75/442/ΕΚ που επιβάλλουν τη χρήση των «βέλτιστων» διαθέσιμων τεχνικών, λόγω της μη επιλογής των μεθόδων καύσης/ αποτέφρωσης, και ότι η Διοίκηση όφειλε να εξετάσει εναλλακτικές λύσεις διάθεσης των απορριμμάτων βάσει των νεότερων τεχνολογικών εξελίξεων, όπως η καύση/αποτέφρωση/μέθοδος Plasma, οι οποίες εξασφαλίζουν δραστικά καλύτερους όρους προστασίας του περιβάλλοντος εν σχέσει με τη μέθοδο της υγειονομικής ταφής, είναι απορριπτέοι αφενός διότι, όπως εκτίθεται στη σκέψη 10, σύμφωνα με το νόμο καταλείπεται ευχέρεια στη Διοίκηση να επιλέξει τις μεθόδους επεξεργασίας και διάθεσης των αποβλήτων, υπό την προϋπόθεση ότι η επιλεγείσα μέθοδος επεξεργασίας και η τελική διάθεση διασφαλίζει ότι δεν προκαλείται βλάβη στο περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία, στην προκειμένη δε περίπτωση, με την αρχική έγκριση περιβαλλοντικών όρων του επίμαχου έργου προκρίθηκε η υγειονομική ταφή των αποβλήτων κατόπιν μείωσης του όγκου και της επικινδυνότητάς τους μέσω κατάλληλης επεξεργασίας και τέθηκαν οι κατάλληλοι, κατά την ουσιαστική κρίση της Διοίκησης, περιβαλλοντικοί όροι που εξασφαλίζουν την προστασία του περιβάλλοντος και την προστασία της ανθρώπινης υγείας, και αφετέρου διότι, δεν υπήρχε υποχρέωση επανεξέτασης στο στάδιο της ανανεώσεως των περιβαλλοντικών όρων εναλλακτικών μεθόδων επεξεργασίας, δεδομένου και ότι, πάντως, δεν τεκμηριώνεται, κατόπιν ειδικής μελέτης, ότι οι μέθοδοι, τις οποίες επικαλείται η αιτούσα Κοινότητα, αποτελούν τις βέλτιστες τεχνικές διάθεσης αποβλήτων προς χρήση στη συγκεκριμένη εγκατάσταση,

σε βαθμό ώστε να επιβάλλεται η επιλογή τους, κατ' αποκλεισμό των λοιπών, επιτρεπομένων από το εθνικό και το κοινοτικό δίκαιο, μεθόδων.

16. Επειδή, με την οδηγία 2008/1/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, με την οποία κωδικοποιήθηκαν κατά βάση οι ρυθμίσεις της οδηγίας 96/61/EK του Συμβουλίου, προβλέπονται μέτρα για την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης στην ατμόσφαιρα, στο νερό και στο έδαφος. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 1, σκοπός της νέας αυτής οδηγίας είναι η ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης που προκαλούν οι δραστηριότητες, οι οποίες παρατίθενται στο παράρτημα Ι, μεταξύ των οποίων και οι «χώροι ταφής που δέχονται άνω των 10 τόνων ημερησίως ή ολικής χωρητικότητας άνω των 25.000 τόνων εκτός από τους χώρους ταφής αδρανών απορριμμάτων» (Παράρτημα Ι. 5.4.), στο δε άρθρο 13 αυτής ορίζονται τα εξής: «Επανεξέταση και αναπροσαρμογή των όρων της αδειας εκ μέρους της αρμόδιας αρχής 1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι οι αρμόδιες αρχές επανεξετάζουν περιοδικώς και αναπροσαρμόζουν, εν ανάγκη, τους όρους της αδειας. 2. Η επανεξέταση διενεργείται οπωσδήποτε όταν: α) η ρύπανση από την εγκατάσταση είναι τέτοια ώστε να πρέπει να αναθεωρηθούν οι ισχύουσες οριακές τιμές εκπομπής της αδειας ή να περιληφθούν νέες οριακές τιμές εκπομπής? β) ουσιαστικές μεταβολές των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών επιτρέπουν σημαντική μείωση των εκπομπών χωρίς υπερβολικό κόστος? γ) η ασφάλεια εκμετάλλευσης της διεργασίας ή η δραστηριότητα απαιτεί την εφαρμογή άλλων τεχνικών? δ) αυτό επιβάλλεται από νέες κοινοτικές ή εθνικές νομοθετικές διατάξεις». Εξ άλλου, πριν την έκδοση της προσβαλλόμενης πράξεως δημοσιεύθηκαν οι οδηγίες 2008/50/EK «για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα και καθαρότερο αέρα για την Ευρώπη» και 2008/105/EK «σχετικά με πρότυπα ποιότητας περιβάλλοντος στον τομέα της πολιτικής των υδάτων καθώς και σχετικά με την τροποποίηση και τη συνακόλουθη κατάργηση των οδηγιών του Συμβουλίου 82/176/ΕΟΚ, 83/513/ΕΟΚ, 84/156/ΕΟΚ, 84/491/ΕΟΚ και 86/280/ΕΟΚ και την τροποποίηση της οδηγίας 2000/60/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου». Με την πρώτη εξ αυτών εισάγονται ρυθμίσεις για την εκτίμηση της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα, ώστε να αποφεύγονται, να προλαμβάνονται ή να μειώνονται οι επιβλαβείς επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία και στο περιβάλλον. Προς τούτο τίθενται συγκεκριμένα κριτήρια εκτίμησης, δειγματοληψίας και μετρήσεων αναφοράς, και ορίζονται ειδικές οριακές τιμές και εθνικοί στόχοι μείωσης των λεπτών σωματιδίων, οι οποίοι θα πρέπει να επιτευχθούν, σύμφωνα με το Παράρτημα ΧΙV, σε ημερομηνίες που κυμαίνονται μεταξύ της 1.1.2010 έως το έτος 2020. Για την αποτελεσματικότητα των εκτιμήσεων και την επιβολή διαχειριστικών μέτρων, η οδηγία προβλέπει τον καθορισμό κατηγοριών ζωνών και οικισμών και την εκπόνηση σχεδίων για την ποιότητα του αέρα στις ζώνες και τους οικισμούς όπου παρατηρείται υπέρβαση των ορίων. Κατά το άρθρο 33 της εν λόγω οδηγίας, τα κράτη μέλη οφείλουν να θέσουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, προκειμένου να συμμορφωθούν με τις ρυθμίσεις της έως τις 11 Ιουνίου 2010. Η οδηγία αυτή ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με την Κ.Υ.Α. 14122/549/Ε.103/2011 (Β' 488), που δημοσιεύθηκε μετά την έκδοση της προσβαλλόμενης πράξης. Περαιτέρω, με την οδηγία 2008/ 105/EK καθορίστηκαν πρότυπα ποιότητας περιβάλλοντος για ουσίες προτεραιότητας και λοιπούς ρύπους, όπως εμφανίζονται στα σχετικά Παραρτήματα, στα οποία προσδιορίζονται οι μέγιστες επιτρεπόμενες συγκεντρώσεις, με στόχο την επίτευξη καλής χημικής κατάστασης των

επιφανειακών υδάτων. Σύμφωνα με το άρθρο 13 της εν λόγω οδηγίας: «1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία έως τις 13 Ιουλίου 2010». Η οδηγία αυτή ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με την Κ.Υ.Α. 51354/2641/Ε103/2010 (Β' 1909), η οποία επίσης δημοσιεύθηκε μετά την έκδοση της προσβαλλόμενης πράξης. Εξ άλλου, με την οδηγία 2006/118/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με την προστασία των υπόγειων υδάτων από τη ρύπανση και την υποβάθμιση», θεσπίστηκαν ειδικά μέτρα για την πρόληψη και τον έλεγχο της ρύπανσης των υπογείων υδάτων, με τα οποία συμπληρώνονται τα μέτρα που προβλέπονται στην οδηγία 2000/60/ΕΚ και τα οποία περιλαμβάνουν κριτήρια και διαδικασίες για την αξιολόγηση της καλής χημικής κατάστασης των υπογείων υδάτων και για τον εντοπισμό και την αναστροφή σημαντικών και διατηρούμενων ανοδικών τάσεων. Ειδικότερα, με την οδηγία αυτή, μεταξύ άλλων, εισάγονται ποιοτικά πρότυπα υπογείων υδάτων (άρθρο 3 και Παράρτημα Ι) και προβλέπεται ο καθορισμός από τα κράτη μέλη ανώτερων αποδεκτών τιμών για τους ρύπους και τους δείκτες ρύπανσης με καταληκτική προθεσμία την 22.12.2008, στο δε άρθρο 7, υπό τον τίτλο «Μεταβατικές ρυθμίσεις» ορίζεται ότι «Κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ 16 Ιανουαρίου 2009 και της 22ας Δεκεμβρίου 2013, κάθε νέα διαδικασία αδειοδότησης σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 5 της οδηγίας 80/68/ΕΟΚ συνεκτιμά τις απαιτήσεις των άρθρων 3, 4 και 5 της παρούσας οδηγίας», και με το άρθρο 12 ως προθεσμία μεταφοράς της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών ορίζεται η 16η Ιανουαρίου 2009. Η ανωτέρω οδηγία 2006/118 ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη, μετά την έκδοση της προσβαλλόμενης πράξεως, με την Κ.Υ.Α. 39626/ 2208/Ε 130/2009 (Β' 2075/25.9.2009), οι δε ανώτερες αποδεκτές τιμές ρύπων δεν έχουν ακόμη καθορισθεί, διότι δεν έχει εκδοθεί σχετική απόφαση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., μετά από εισήγηση της Κεντρικής Υπηρεσίας Υδάτων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 3 της ανωτέρω Κ.Υ.Α. Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις του άρθρου 13 της οδηγίας 2008/105 προκύπτει ότι υφίσταται υποχρέωση επανεξέτασης των αδειών εγκαταστάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας, όπως η επίδικη, σε περίπτωση, μεταξύ άλλων, κατά την οποία τούτο επιβάλλεται από νέες κοινοτικές ή εθνικές νομοθετικές διατάξεις. Οι ανωτέρω οδηγίες 2008/50 για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα και 2008/105 για την προστασία των επιφανειακών υδάτων, οι οποίες έθεσαν νέους κανόνες ως προς τις οριακές τιμές εκπομπών στην ατμόσφαιρα και τις μέγιστες συγκεντρώσεις ρύπων στα επιφανειακά ύδατα, είναι προγενέστερες της προσβαλλόμενης πράξεως, αλλά κατά την έκδοση της πράξεως αυτής δεν είχαν ενσωματωθεί στο εσωτερικό δίκαιο, ούτε άλλωστε είχε παρέλθει η προθεσμία μεταφοράς τους και συνεπώς δεν υπήρχε υποχρέωση επανεξέτασης των αρχικώς εγκριθέντων περιβαλλοντικών όρων. Και ναι μεν, όπως έχει κριθεί από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, κατά το χρονικό διάστημα από την έναρξη ισχύος οδηγίας έως τη λήξη της οριζόμενης για τη συμμόρφωση των κρατών μελών προθεσμίας, τα εθνικά όργανα οφείλουν να απέχουν από τη θέσπιση διατάξεων ή τη λήψη μέτρων ικανών να θέσουν σοβαρά σε κίνδυνο την υλοποίηση του επιδιωκόμενου από την οδηγία αποτελέσματος (βλ. C-129/96, Inter-Environnement Wallonie ASBL, C-212/04, Αδενέλερ κ.λπ., της 4ης Ιουλίου 2006, C-138/05, Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie, της 14ης Σεπτεμβρίου 2006, C-422/05, Επιτροπή κατά Βελγίου, της 14ης Ιουνίου 2007, C-261/07, VTB-VAB NV, της 23ης Απριλίου 2009), στην προκειμένη περίπτωση όμως, η προσβαλλόμενη πράξη, με την οποία παρατάθηκε

απλώς η ισχύς των αρχικών περιβαλλοντικών όρων του επίμαχου έργου, δεν παραβιάζει την ανωτέρω υποχρέωση, ενόψει της φύσεως, του μεγέθους, των ιδιαίτερων τεχνικών χαρακτηριστικών του έργου, το οποίο έχει μελετηθεί, σύμφωνα με τις ιδιαίτερα αυστηρές απαιτήσεις της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας περί διαχείρισης αποβλήτων και ολοκληρωμένης πρόληψης, έχουν δε τεθεί όλοι οι απαραίτητοι περιβαλλοντικοί όροι, οι οποίοι κατά την ουσιαστική κρίση της Διοίκησης, μειώνουν ή εξαλείφουν τις αναμενόμενες επιπτώσεις από την κατασκευή και λειτουργία του έργου σε όλες τις περιβαλλοντικές συνιστώσες, μεταξύ των οποίων ο αέρας και τα ύδατα, δεδομένου μάλιστα αφενός ότι το επίδικο έργο δεν έχει εισέτι λειτουργήσει και, ως εκ τούτου, δεν υπάρχει οποιαδήποτε ένδειξη επί των παραγόμενων ρύπων και εκπομπών, ώστε να μπορεί να τεκμηριωθεί εάν πράγματι παραβιάζει τις θεσπισθείσες με τις ως άνω οδηγίες ανώτατες τιμές και μέγιστες συγκεντρώσεις, και αφετέρου ότι με την αρχική πράξη έγκρισης περιβαλλοντικών όρων έχει τεθεί πλέγμα υποχρεώσεων σχετικών με τον έλεγχο και την παρακολούθηση των μονάδων της ΟΕΔΑ, το οποίο περιλαμβάνει, πλην άλλων, πρόγραμμα αποκατάστασης της ποιότητας των υπόγειων υδάτων σε περίπτωση αστοχίας του έργου, συνεχή διενέργεια δειγματοληψιών και μετρήσεων και τήρηση σχετικού αρχείου, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα άμεσης και συνεχούς παρακολούθησης της κατάστασης των περιβαλλοντικών συνιστωσών και της επιρροής τους από τη λειτουργία του έργου, αλλά και άμεσης επέμβασης και λήψης επανορθωτικών και διορθωτικών μέτρων σε περίπτωση που διαπιστωθούν δυσμενείς επιπτώσεις. Συνεπώς, οι περί του αντιθέτου προβαλλόμενοι λόγοι ακυρώσεως πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι. Περαιτέρω, στις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 7 της οδηγίας 2006/118/ΕΚ για την προστασία των υπογείων υδάτων ορίζεται ότι κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ 16.1.2009 έως 22.12.2013, ημερομηνία κατάργησης της οδηγίας 80/68/ΕΟΚ, σε κάθε νέα διαδικασία αδειοδότησης σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 5 της προγενέστερης αυτής οδηγίας συνεκτιμώνται οι απαιτήσεις των άρθρων 3, 4 και 5 της νέας οδηγίας, αλλά η προσβαλλόμενη πράξη, με την οποία απλώς παρατείνεται η διάρκεια των ήδη εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας, 2006/118/ΕΚ, αφού δεν πρόκειται για νέα αδειοδότηση, αλλά για παράταση ισχύος εκείνης, η οποία χορηγήθηκε το έτος 2003, υπό το καθεστώς ισχύος των ρυθμίσεων της οδηγίας 80/68/ΕΟΚ, ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις της νέας αυτής οδηγίας, ο καθορισμός των τιμών αυτών γίνεται από τα κράτη μέλη, μέχρι δε της εκδόσεως της προσβαλλομένης πράξεως οι τιμές αυτές δεν είχαν εισέτι καθορισθεί. Συνεπώς, οι περί του αντιθέτου προβαλλόμενοι λόγοι ακυρώσεως είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι, ενώ ο λόγος, με τον οποίο προβάλλεται αορίστως ότι δεν ελήφθησαν υπ' όψιν οι απαιτήσεις της οδηγίας περί αξιολόγησης της χημικής κατάστασης των υπόγειων υδάτων μέσω συγκεκριμένης διαδικασίας και εντοπισμού κάθε σημαντικής ανοδικής τάσης και αντιστροφής αυτών, καθώς και ο λόγος ότι παραβιάζεται το άρθρο 8 της Ε.Σ.Δ.Α. σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος και της υγείας του ανθρώπου λόγω της μη επανεξέτασης των περιβαλλοντικών όρων του έργου, είναι επίσης απορριπτέοι, δεδομένης της πρόβλεψης, στην αρχική έγκριση περιβαλλοντικών όρων, ειδικών όρων και διαδικασιών για την παρακολούθηση, αξιολόγηση και αντιμετώπιση οποιωνδήποτε δυσμενών επιπτώσεων στα υπόγεια ύδατα και, γενικότερα, στο περιβάλλον. Εξάλλου, εφόσον, κατά τα ανωτέρω, δεν υπήρχε υποχρέωση επανεξέτασης βάσει του άρθρου 13 παρ. 2 της οδηγίας 2008/1, παρέλκει ως αλυσιτελής η εξέταση του ειδικότερου

λόγου ότι η επανεξέταση προϋποθέτει, άνευ άλλου τινός, την τήρηση εκ νέου της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης με την εκπόνηση και υποβολή νέας Μ.Π.Ε.

17. Επειδή, όπως εκτίθεται στη σκέψη 8, δεν απαιτείται η τήρηση της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης, η οποία περιλαμβάνει τη γνωμοδότηση των αρμοδίων φορέων και υπηρεσιών επί σχετικής Μ.Π.Ε. και τη δημοσιοποίηση αυτής προς ενημέρωση του κοινού, σε περίπτωση ανανέωσης των περιβαλλοντικών όρων, εφόσον δεν επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις ως προς τις επιπτώσεις του έργου στο περιβάλλον. Συνεπώς, εν προκειμένω, εφόσον δεν επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις ως προς τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του έργου, σύμφωνα με τη νομίμως αιτιολογημένη, κατά τα ανωτέρω, σχετική κρίση της Διοικήσεως, δεν απαιτείτο η εκπόνηση νέας μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και, ως εκ τούτου, ούτε η εκ νέου γνωμοδότηση του νομαρχιακού συμβουλίου της Ν.Α. Ανατολικής Αττικής και η τήρηση των διαδικασιών ενημερώσεως του κοινού, οι δε περί του αντιθέτου λόγοι ακυρώσεως είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι. Εξάλλου, ο λόγος, με τον οποίο προβάλλεται πλημμέλεια της αρχικής εγκρίσεως περιβαλλοντικών όρων, διότι δεν μετείχε στην εκπόνηση της Μ.Π.Ε. δασολόγος, είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος, δεδομένου ότι η πλημμέλεια αυτή της αρχικής πράξεως δεν δύναται να προβληθεί, επ' ευκαιρία προσβολής της πράξεως με την οποία απλώς παρατείνεται η διάρκεια των περιβαλλοντικών όρων. Τέλος, ο λόγος με τον οποίο προβάλλεται ότι η αρχική έγκριση περιβαλλοντικών όρων είναι πλημμελώς αιτιολογημένη, καθώς δεν περιέχει ειδική αιτιολογία σε σχέση με τις αρνητικές γνωμοδοτήσεις του νομαρχιακού συμβουλίου και της Ν.Ε.Χ.Ω.Π. Ν.Α. Ανατολικής Αττικής, των Κοινοτήτων Βαρνάβα και Γραμματικού και τις εκθέσεις του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και του Επιμελητηρίου Περιβάλλοντος και Βιωσιμότητας, είναι επίσης απορριπτέος ως απαράδεκτος, προεχόντως διότι στρέφεται κατά της πράξης έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων, η οποία δεν προσβάλλεται με την κρινόμενη αίτηση και η νομιμότητα της οποίας δεν μπορεί να ελεγχθεί παρεμπιπτόντως ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι με την 1151/2007 απόφαση του Δικαστηρίου, είχε απορριφθεί σχετικός λόγος προβαλλόμενος από την αιτούσα Κοινότητα με την αίτηση ακυρώσεως, την οποία άσκησε κατά της πράξεως εγκρίσεως περιβαλλοντικών όρων.

18. Επειδή, το γεγονός ότι το επίμαχο έργο βρίσκεται σε μικρή σχετικώς απόσταση, και συγκεκριμένα σε απόσταση 1.800 μέτρων, από τη θάλασσα, με ενδεχόμενες συνέπειες για το θαλάσσιο οικοσύστημα, όπως υποστηρίζει η αιτούσα Κοινότητα, και σε απόσταση ενός χιλιομέτρου από στρατιωτική μονάδα και εννέα χιλιομέτρων περίπου από στρατιωτικό ελικοδρόμιο, δεν επάγεται συναρμοδιότητα στην έκδοση της προσβαλλόμενης πράξης των Υπουργών Εμπορικής Ναυτιλίας και Εθνικής Άμυνας, οι οποίοι, άλλωστε, δεν είχαν συμπράξει στην αρχική έγκριση των περιβαλλοντικών όρων του επίμαχου έργου. Είναι, επομένως, απορριπτέοι ως αβάσιμοι οι περί του αντιθέτου προβαλλόμενοι λόγοι ακυρώσεως.

19. Επειδή, περαιτέρω, με το από 18.2.2011 δικόγραφο προσθέτων λόγων η αιτούσα Κοινότητα προβάλλει ότι η προσβαλλόμενη ανανέωση έχει εκδοθεί κατά παράβαση των διατάξεων περί προστασίας των αρχαιοτήτων, διότι επιτρέπει την εγκατάσταση του έργου σε χώρο όπου βρίσκονται αρχαία ακίνητα μνημεία, όπως προκύπτει από την υπ' αριθμ. ΥΠΠΟ/Τ./ΓΔΠΑΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ02/100770/4801/21.10.2010 απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού, με την οποία αποφασίστηκε, κατόπιν

αποκαλύψεως αρχαίων κατά τη διάρκεια των εκσκαφικών εργασιών στο χώρο κατασκευής του επίμαχου έργου, η αποδόμησή τους και η φύλαξη του σχετικού αρχαιολογικού υλικού. Ο λόγος είναι απορριπτός, διότι η ανωτέρω απόφαση είναι μεταγενέστερη της προσβαλλόμενης πράξης και δεν επηρεάζει το κύρος της, δεδομένου ότι από την υπουργική αυτή απόφαση δεν προκύπτει διαφοροποίηση, και μάλιστα ουσιώδης, των δεδομένων που είχαν ληφθεί υπόψη κατά την αρχική έγκριση των περιβαλλοντικών όρων του επίμαχου έργου, αφού με τη σχετική εγκριτική πράξη (Κ.Υ.Α. Α.Π. 136945/5.12.2003) είχε αντιμετωπισθεί το ενδεχόμενο να ανευρεθούν αρχαιότητες στο χώρο εκτέλεσης του έργου και είχε επιβληθεί σχετικός όρος, κατά τον οποίο, στην περίπτωση αυτή «οι εργασίες θα διακοπούν και θα ακολουθήσει σχετική ανασκαφική έρευνα, από τα αποτελέσματα της οποίας θα εξαρτηθεί η περαιτέρω συνέχιση των εργασιών, κατόπιν γνωμοδοτήσεως του αρμοδίου Συμβουλίου του ΥΠΠΟ». Περαιτέρω, οι λόγοι ακυρώσεως, με τους οποίους αμφισβητείται η επάρκεια της αυτοψίας της ανωτέρω απόφασης του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού, είναι απορριπτέοι ως απαράδεκτοι, διότι αναφέρονται στη νομιμότητα άλλης πράξεως, η οποία, άλλωστε, έχει προσβληθεί με αυτοτελή αίτηση ακυρώσεως από την ήδη αιτούσα Κοινότητα.

20. Επειδή, με τις 1151/2007, επί αιτήσεως ακυρώσεως της Κοινότητας Γραμματικού και 1953/2007 (σκ. 30, 31) αποφάσεις του Δικαστηρίου, απορρίφθηκε λόγος ακυρώσεως, σύμφωνα με τον οποίο η περιοχή εγκατάστασης του έργου διασχίζεται από ρέμα, το οποίο διακλαδώνεται μέσα στην περιοχή αυτή με τελική πορεία προς τη θάλασσα και το οποίο δεν έχει οριοθετηθεί. Ειδικότερα, με τις αποφάσεις αυτές έγινε δεκτό, ότι, όπως προέκυπτε από τη Μ.Π.Ε. και τη συνημμένη σε αυτή γεωλογική-υδρογεωλογική μελέτη, η επίδικη θέση βρίσκεται σε μικρή μισογάγγεια χωρίς ανάντη λεκάνη απορροής, ο δε κύριος αποδέκτης των επιφανειακών υδάτων του χώρου είναι το παρακείμενο ρέμα περιοδικής ροής, του οποίου η κύρια και διαμορφωμένη κοίτη βρίσκεται σε απόσταση 300 μ. από το όριο του χώρου και απολήγει στη θάλασσα περιοχή ΒΑ της επίδικης θέσης και συγκεκριμένα στη θάλασσα περιοχή ΒΔ του οικισμού Σέσι, και, ως εκ τούτου, δεν συντρέχει ανάγκη οριοθέτησής του. Ήδη, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, κατόπιν καταγγελιών διενεργήθηκαν αυτοψίες (στις 21.10.2010 και 4.2.2011) στην περιοχή του έργου από όργανα της Ε.Υ.Ε.Π., τα οποία διαπίστωσαν αφ' ενός μεν την ύπαρξη δύο ρεμάτων, εκ των οποίων το πρώτο διέρχεται μέσα από τα υπό διαμόρφωση κύτταρα πλησίον της θέσης των αρχαιολογικών ανασκαφών και συνενώνεται με το δεύτερο που διέρχεται από τα όρια των κυττάρων βορειοδυτικά του Χ.Υ.Τ. δίπλα στην υπό κατασκευή μονάδα επεξεργασίας υγρών αποβλήτων, καταλήγουν δε στις παραλίες του Μικρού και Μεγάλου Σεσίου του Ν. Ευβοϊκού Κόλπου και αφετέρου ότι κατά τη διενέργεια των εργασιών κατασκευής του Χ.Υ.Τ. είχε γίνει επέμβαση επί των πρηνών και της κοίτης του με την απόθεση μεγάλου όγκου υλικών εκσκαφής και διαπλάτυνση της κοίτης. Εν όψει των διαπιστώσεων αυτών, με το με αρ. πρωτ. 492/28.2.2011 έγγραφο της εν λόγω υπηρεσίας ζητήθηκε από τη Δ.Ε.Κ.Ε. της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής, φορέα υλοποίησης του έργου, να παράσχει στοιχεία σχετικά, πλην άλλων, με το ζήτημα εάν έχει προηγηθεί οριοθέτηση των ρεμάτων, εάν έχει συνταχθεί και εγκριθεί μελέτη για την προστασία τους και εάν έχει μελετηθεί η επιβάρυνση της θάλασσας περιοχής εκβολής τους από τα παρασυρόμενα προϊόντα εκσκαφής. Η Δ.Ε.Κ.Ε., με το με αρ. πρωτ. 273/14.3.2011 έγγραφό της, απάντησε ότι από το σύνολο των γεωμορφολογικών, γεωλογικών και υδρολογικών στοιχείων και μελετών που

εξετάσθηκαν τόσο στην Προμελέτη όσο και στη Μ.Π.Ε. προκύπτει ότι το γήπεδο διατρέχεται από δύο αβαθείς κοιλάδες, οι οποίες σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να χαρακτηρισθούν ως ρέματα, ή έστω ως χείμαρροι, δεδομένου ότι δεν υφίσταται ανάντη λεκάνη απορροής και ότι διαμορφωμένη κοίτη ρέματος υφίσταται κατάντη του χώρου και σε απόσταση 300 μ. περίπου. Περαιτέρω, στο ίδιο έγγραφο επισημαίνεται ότι έχει γίνει ειδικός σχεδιασμός για τη διευθέτηση των ομβρίων και την αντιπλημμυρική προστασία του έργου, ώστε να επιτευχθεί η πλήρης απομόνωση του χώρου από τα επιφανειακά ύδατα, ότι με βάση την εγκεκριμένη μελέτη εφαρμογής κατασκευάστηκε κιβωτοειδής οχετός στο κατάντη τμήμα, ότι για την κατασκευή του πραγματοποιήθηκαν οι απαραίτητες εργασίες καθαρισμού και διαπλάτυνσης της μισγάγγειας, ότι η επιβάρυνση της θαλάσσιας περιοχής στο Σέσι από φερτά υλικά δεν οφείλεται στις εργασίες κατασκευής του έργου, αλλά στη μεταφορά φερτών υλών από την ευρύτερη περιοχή λόγω των πυρκαγιών του 2009 και της έλλειψης βλάστησης, και ότι για την ανάσχεση αυτών κατασκευάστηκε και το μικρό φράγμα από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., το οποίο δεν έχει οποιαδήποτε σχέση με το επίμαχο έργο υγειονομικής ταφής. Ακολούθησε το με αρ. πρωτ. 363/14.4.2011 έγγραφο της Ε.Υ.Ε.Π. προς τη Δ.Ε.Κ.Ε., στο οποίο διαλαμβάνεται ότι κατόπιν εκτιμήσεως των σχετικών διευκρινίσεων και διαβιβασθέντων στοιχείων, η ως άνω μισγάγγεια που εντοπίστηκε επί και πέριξ του γηπέδου του επίμαχου έργου φέρει αντίστοιχα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά με την αναφερόμενη στην Μ.Π.Ε. ως «διαμορφωμένη κοίτη ρέματος» 300 μ. κατάντη του χώρου και ότι το «ζήτημα επί της ουσίας εντοπίζεται στις παροδικές επιφανειακές ροές ομβρίων υδάτων, ιδιαίτερα μάλιστα σε περιπτώσεις έντονης βροχόπτωσης ή καταιγίδας», και στις εξ αυτών επιπτώσεις «στη λειτουργία του Χ.Υ.Τ.Α. που φαίνεται να αντιμετωπίζονται από τη σχετική Μ.Π.Ε. και από τεχνικές μελέτες (κατασκευή περιμετρικού συλλεκτήριου αγωγού ομβρίων), και στην εξέταση τυχόν αναγκαίων πρόσθετων μέτρων που πρέπει να ληφθούν από την κατασκευάστρια εταιρεία για τον περιορισμό ή και την αποφυγή παράσυρσης γαιωδών υλικών και τη μεταφορά τους στη θαλάσσια περιοχή του Σεσίου», διατυπώνεται ωστόσο επιφύλαξη περί του τελικού πορίσματος και περί ενδεχόμενης σύνταξης της προβλεπόμενης στο άρθρο 9 του ν. 2947/2001 εκθέσεως ελέγχου σε περίπτωση διαπιστώσεως παραβάσεως της νομοθεσίας περί προστασίας του περιβάλλοντος, το οποίο θα συνταχθεί αφού ολοκληρωθεί η εξέταση και αξιολόγηση των στοιχείων του φακέλου και διαβιβασθεί και η υδρογεωλογική μελέτη που περιέχεται στη Μ.Π.Ε. του έργου. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι υδρογεωλογικές συνθήκες της περιοχής μελετήθηκαν ειδικώς κατά τον αρχικό σχεδιασμό του έργου, κατά τον οποίο τεκμηριώνεται ότι διαμορφωμένη κοίτη ρέματος υφίσταται 300 μ. εκτός του γηπέδου του επίμαχου έργου και ότι εντός αυτού υπάρχει μισγάγγεια χωρίς ανάντη λεκάνη απορροής, εν όψει δε των δεδομένων και εκτιμήσεων αυτών και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών ενός σύνθετου τεχνικού έργου, όπως η ΟΕΔΑ, προτάθηκαν όλοι οι απαραίτητοι, κατά την τεχνική κρίση της Διοίκησης, περιβαλλοντικοί όροι που εξασφαλίζουν την πλήρη απομόνωση του χώρου από τα όμβρια ύδατα και τις πλημμυρικές παροχές, οι οποίοι εξειδικεύθηκαν με τη μελέτη διαχείρισης ομβρίων που περιλαμβάνεται στην εγκεκριμένη μελέτη εφαρμογής. Εξ άλλου, από τα προμνημονευθέντα έγγραφα, τα οποία είναι μεν μεταγενέστερα της εκδόσεως της προσβαλλόμενης ανανέωσης, αναφέρονται όμως σε πραγματικά δεδομένα που εκτιμήθηκαν κατά τον αρχικό σχεδιασμό, και συνεπώς, είναι καταρχήν ληπτέα υπόψη, δεν τεκμηριώνεται πλάνη περί τα πράγματα ως προς την ύπαρξη ρεμάτων στο χώρο του έργου κατά την αρχική έγκριση των

περιβαλλοντικών όρων αυτού, αφού στο τελευταίο έγγραφο της Ε.Υ.Ε.Π. προς τη Δ.Ε.Κ.Ε., ο αρμόδιος επιθεωρητής επισημαίνει ότι δεν έχει ολοκληρωθεί η μελέτη όλων των σχετικών στοιχείων, ότι, σύμφωνα με μία πρώτη αξιολόγηση, κατά το σχεδιασμό του έργου έχει ληφθεί υπ' όψιν το σύνολο των γεωμορφολογικών και υδρογεωλογικών δεδομένων της περιοχής και δεν τέθηκε θέμα ύπαρξης ρεμάτων εντός του χώρου κατασκευής του έργου και ότι «το ζήτημα επί της ουσίας εντοπίζεται στις παροδικές επιφανειακές ροές ομβρίων», επιφυλάσσεται δε για τη σύνταξη του τελικού πορίσματος. Μόνο κατόπιν συντάξεως του τελικού πορίσματος και εάν σε αυτό διαπιστωθεί αρμοδίως η ύπαρξη ρεμάτων στο χώρο, η αρμόδια για την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων υπηρεσία οφείλει να επανεξετάσει τον αρχικό σχεδιασμό και να προβεί είτε στην τροποποίησή του, είτε στην επιβολή πρόσθετων περιβαλλοντικών όρων, κατά την αιτιολογημένη κρίση της. Με τα δεδομένα αυτά δεν ανατρέπονται, ως προς το ζήτημα των υφιστάμενων στην περιοχή ρεμάτων, τα πραγματικά δεδομένα επί των οποίων στηρίχθηκε ο αρχικός σχεδιασμός του έργου, ούτε τα όσα κρίθηκαν σχετικώς με τις 1151/2007 και 1953/2007 αποφάσεις του Δικαστηρίου. Σε κάθε περίπτωση, και με την εκδοχή ακόμη ότι από τα ανωτέρω νεότερα έγγραφα των Επιθεωρητών Περιβάλλοντος προκύπτει η ανάγκη βελτιώσεων του έργου, οι οποίες δεν θα ήταν δυνατόν να επέλθουν με τη σύνταξη μόνον τεχνικών μελετών στο πλαίσιο εφαρμογής των αρχικώς εγκριθέντων περιβαλλοντικών όρων, αλλά προϋποθέτουν τη συμπλήρωση ή τροποποίηση των όρων αυτών και ότι, ως εκ τούτου, η προσβαλλόμενη πράξη, με την οποία παρατάθηκε απλώς η διάρκεια ισχύος των περιβαλλοντικών όρων του έργου, είναι από την άποψη αυτή πλημμελής, εφόσον τα παραπάνω ζητήματα που επισημάνθηκαν με τα έγγραφα αυτά δεν αναφέρονται σε ουσιώδη στοιχεία του επίμαχου έργου και, πάντως, δεν είναι ικανά να κλονίσουν την κρίση της Διοικήσεως ως προς την επιλογή του χώρου και του τρόπου κατασκευής του, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, στηριζόμενη σε συνεκτίμηση των επιπτώσεων της ακύρωσης της προσβαλλόμενης πράξης που αφορά έργο, με το οποίο, κατά τα εκτιθέμενα στις προηγούμενες σκέψεις, εξυπηρετείται πρωτεύων δημόσιος σκοπός, η ανωτέρω πλημμέλεια, τυχόν υφιστάμενη, δεν θα συνιστούσε λόγο ακύρωσης της προσβαλλόμενης πράξης πριν παρασχεθεί στη Διοίκηση η δυνατότητα να συμπληρώσει την έλλειψη, προκειμένου να εξασφαλιστεί η τήρηση της αρχής της νομιμότητας, στην οποία αποβλέπει το συνταγματικώς κατοχυρωμένο ένδικο βοήθημα της αιτήσεως ακυρώσεως, κατά τρόπο, όμως, εναρμονιζόμενο με την αρχή της αποτελεσματικότητας της διοικητικής δράσης. Στην περίπτωση αυτή, η πράξη θα έπρεπε να ακυρωθεί μόνον μετά την άκαρπη παρέλευση της προθεσμίας που θα έθετε το δικαστήριο ή ύστερα από διαπίστωση ότι η συμπλήρωση των περιβαλλοντικών όρων δεν θα ήταν δυνατή χωρίς την εξ ύπαρχής τήρηση της διαδικασίας που ορίζεται από το νόμο για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και την έγκριση περιβαλλοντικών όρων. Συνεπώς, ενόψει και όσων εκτίθενται στη σκέψη 8, νομίμως παρατάθηκε με την προσβαλλόμενη πράξη η ισχύς των περιβαλλοντικών όρων του επίμαχου έργου, χωρίς να επανεξεταστεί ο αρχικός σχεδιασμός, οι δε περί του αντιθέτου προβαλλόμενοι λόγοι ακυρώσεως πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι.

21. Επειδή, τέλος, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη είναι ακυρωτέα λόγω ασυμφωνίας μεταξύ της ημερομηνίας εκδόσεως που αναγράφεται στο αντίγραφο που εστάλη προς δημοσίευση στο Εθνικό Τυπογραφείο (18.5.2009) και εκείνης που αναγράφεται στο τελικώς δημοσιευθέν κείμενο (7.7.2009), αν δε ήθελε θεωρηθεί ότι η ημερομηνία έκδοσης είναι η αναγραφόμενη στο πρωτότυπο της απόφασης που

